

УИЛЯМ БАРТЪН ДОЛУ В МРАКА

Превод от английски: [Неизвестен], 2002

chitanka.info

Вчера, 4 август 2057 година, беше моят петдесет и трети рожден ден. Не мисля, че някой забеляза това. Никой не каза нищо. Може би на рождените дни вече не се обръща внимание.

Седях в кабината на бронираната кола, облечен в скафандъра си, със свалени ръкавици и отметнат назад шлем, и управлявах по памет, сякаш уловен в някакъв сън. Четири месеца. Още четири месеца и щях да се прибера у дома при Лайза, чиито писма гласяха, че тя, след всичките тези години, все още ме чака. Но после дойде краят на света и заедно с него всичко свърши.

Понякога, когато съм заспал, все още виждам самия край, виждам новинарските прегледи, предавани след този факт от Лунната база. Просто един никело-железен астероид с диаметър двайсет и три километра, това е всичко. Говори се, че за катастрофата се знаело отпреди повече от година, но тази информация се пазела в тайна, за да няма паника. Съставяли се тайни планове и се осъществявали по същия начин.

За голяма скала като тази ще си помислите, че се е знаело от десетилетия, но дългата ѝ елиптична орбита, която я е отвеждала отвъд Нептун... нямала е никакъв номер и никакво име освен нашето.

Виждате ли тези шест ярки святкания? Шест трийсетгодишни термоядрени бомби избухват и взривяват на парчета проклетото нещо. Виждате ли сега красивите парчета? Забелязвате ли как те продължават да се движат по своя път? Дванайсет от тях удариха Земята непосредствено едно подир друго в хода на един дълъг и интересен ден.

Представях си как хора, как мои стари приятели, виждат тези тайни ядрени святкания да продължават в дълбините на нощното небе. Какво, по дяволите...?

Най-голямото парче удари Южния полюс. Попадна в него почти хоризонтално и, дявол да го вземе, можеше да се види как ледената покривка на Западна Антарктика се издигна право нагоре, разчупвайки се на един трилион парченца, докато влизаше в орбита.

Последното парче падна точно в средата на Северна Америка, недалеч от Канзас Сити. Далеч от моята къща. Аз продължих да си представям, да се надявам поне, че точно тогава Лайза е спяла. Но тя вероятно е била навън в задния двор с всички наши стари приятели, наблюдавайки може би с моя бинокъл, когато...

Бях изгасил осветлението в кабината, обграден от слабото червено сияние на няколко необходими циферблата и по-мрачната светлина на половин дузина малки плазмени екрани, така че можех да виждам навън, да наблюдавам как части от пейзажа подскачат в лъчите на фаровете — ниски хълмчета от подобен на восък лед и розов сняг, с цвета на веществото, което понякога се натрупва в клозетната чиния на мръсна тоалетна.

Следвах старите коловози отвън — мои собствени следи, по които бях минавал многократно.

Появи се седловината. Теренът се изравни, образувайки много плитък кратер. Спрях на познато ми място — утъпкан розов сняг, жълтеещ от околното загряване, — паркирах на мястото, където бях паркирал вече стотици пъти, угасих фаровете, намалих максимално светлините на таблото и зачаках очите ми да се приспособят.

Светът се появи от своя собствен мрачен фон, подобно на призрак кораб, който изплува от мъгла. Пейзажът се отдалечаваше от мен. Тъжни пурпурни хълмове и сини полупланини изчезваха в мъглата като планинската верига Адирондак през пролетта, по целия път до бреговете на Восъчно море. Там имаше още мъгла, после бледа безжизнена червена пустота, изчезваща дълго преди да стигне до мястото, където би трябвало да бъде хоризонтът.

От височините на Еърхърст Рейндж, ръба, набраздяващ сложно средната линия на Тера Нурса, може би на седем клики от мястото, където е кацнал „Хюйгенс“, само няколко седмици преди да се родя, се разкрива една от най-хубавите гледки в Слънчевата система. Ето защо може би спирам тук всеки път.

Сега небето горе беше светло, въпреки че приближаваше средата на осемдневната нощ. Изглежда, очите ми свикват да се адаптират все по-бързо с всеки изминал ден. Може би вече тук съм си у дома.

Адски сигурно е, че не мога да си бъда у дома никъде другаде.

Всеки казва, че небето е оранжево, дори по-оранжево от небето на Венера, но не е. Дявол да го вземе, бил съм на Венера. Зная как изглежда небето там. Въобще не е същото.

Понякога се опитвам да си представя, че небето трябва да изглежда както от моя стар заден двор. Понякога си го представям точно каквото е било, когато го видях за последен път преди толкова много години. Друг път ми се мярва образът на всички тези метри

изхвърляно вулканично вещество, което трябва да е... добре. Няма да описвам това.

Погледнато отгоре, земното небе изглежда еднообразно сиво-кафяво, осветено тук и там ден и нощ от мътно червено-оранжево сияние. В новинарските телевизионни прегледи на Лунната база се твърди, че там, долу, вече няма свободен кислород, така че сиянието трябва да е от лава. Нещо подобно.

Далеч отгоре, на стотици метри височина, плуваше хоризонтална пряспа. Подобни на картофен чипс восъчни люспици се премятаха в бавно движение, проблясваха, лъскави, отскачаха една от друга и продължаваха да се носят, запазвайки своята форма по начина, по който един земен облак я запазва във вятъра. Превключих стърлингите^[1] и намалих оборотите до най-ниското безопасно равнище. Изключих кабинния вентилатор и се заслушах в онова, което чуваха корпусните микрофони.

Там.

Най-напред сухото скърцане на пейзажа, който кротко се разпъваше и свиваше под приливно-отливното притегляне на Сатурн. После глухото далечно стенание на вятъра, съвсем различен от земния, духащ покрай стрехите на вашата къща и пъшкащ като призрак през клоните на мъртви дървета. Тук звукът е много по-дълбок, почти недоловим от вятър, който никога не е бил жив.

И накрая... подобно на сухи мъртви листа, паднали и духани по каналите в някое студено сиво утро, шумът от снега, носещ се по небето.

Сатурн беше едва видим зад леката мъгла, почти пълен, като огромна неизразителна жълта луна, на ивици и без ръбове. Когато тук, горе, е ден и знаете как да гледате, можете да видите пръстените посредством разпръскваната от тях радиация като диаманти в небето, оградили черната като сажди нощна страна на планетата. Но не сега, когато жълтият диск там, горе, прилича на лице без очи.

Бил съм само веднъж на Феба^[2], за да поправя повреден хардуер. Сто и петдесет градуса наклон към еклиптиката. Господи. Гледката беше страхотна, дори от разстояние тринайсет милиона клики. Може би някой ден...

Ставаше късно. Включих системите на бронираната кола и продължих. В светлината на фаровете Титан приличаше просто на

мрачен лунен пейзаж под смъртно оранжево, тъмносиньо небе.

Долу, до Восъчното море, където атмосферното налягане може да достигне две хиляди милибара, небето е непрозрачно. Слънцето, Сатурн, звездите и бледият, дъгоцветносин Риа — всичките са загубени. Дори тук не е истински оранжево. Кафяво е може би по-точна дума.

Измъкнах се от едно сиво дефиле, което бе станало по-тясно в сравнение с последното ми пребиваване тук, когато бях включил ръчно подпорните гуми, за да преодолеея малко било от восъкоподобен сняг — всъщност не съвсем замръзнали метан и етан, — но попаднах в капана на лепкава каша от органични полимери, извиваща се около димящо езеро от безцветен течен азот, който с времето щеше да изчезне.

Пред мен, върху наклонената повърхност, която отдавна бе загубила своите летливи реголитни съставки, Работен пункт 31 изглеждаше по-стар отпреди. Куполът за обитаване бе обезформен на места, а мехурът на въздушния шлюз беше леко спаднал. Все пак метеорологичната станция изглеждаше чудесно със своите антени, стърчащи нагоре точно по начина, който си спомнях, и с бавно въртящия се анемометър. Спрях до енергийния преобразувател, изпънах своята електрическа сонда и паркирах в депото с плавно движение. После изключих двигателите, светлините... всичко, което можеше да се изключи.

Неподвижна и обърната към мен, до един снегомобил стоеше облечена в скафандър фигура със зеещо отворено батерийно отделение. Вгледах се по-внимателно и успях да видя бледо лице, което едва се забелязваше. Никакъв радиопоздрав или каквото и да било друго. Нямам нищо против. Облякох останалата част от скафандъра си, затворих се в твърде малкия въздушен шлюз на бронираната кола и натиснах активатора на изпускателния клапан. Чу се тихо „пуф“, когато въздухът излезе през дюзата, възпламенен, проблясвайки като кратка синя светкавица, която освети малкия колкото отвора на чаена чаша илюминатор на шлюза.

Отвън изглеждаше тъмно, когато се отправих към снегомобила. Небето не беше съвсем... навъсено. Спускаше се лека мъгла и...

някаква сребърна топка за голф се материализира сякаш от нищото, плъзна се по полегатия склон и се насочи между мен и чакащата фигура. Конструкцията на работния пункт се отразяваше наопаки в нейната повърхност.

Бавно. Бавно. Почти сякаш намаляваше скоростта си с приближаване на терена. Може би беше така. Тук, долу, въздухът бързо става по-гъст. Топката удари земята и експлодира в кратка кратеровидна форма в комплект с централен връх.

Плъок.

Върху снега се появи за кратко вълнообразно огледало и после нищо.

Радиогласът, мек женски глас, каза:

— Започва да вали. По-добре ще е да влезем вътре.

Докато сваляхме с мъка скафандрите си, жилището изглеждаше невероятно претрупано. Хората донасяха тук вехтории и ги оставяха с години. Просто ги оставяха. Не зная. Може би някой ден щяха да бъдат изхвърлени. Сега? Не.

Вътрешната повърхност на херметизиращата обвивка, арковидно извита над главите синя пластмаса, бе станала на буци на места. Бавно падаха още дъждовни капки. За кратко време, ако интензивността на бурята се увеличише, вътрешната повърхност щеше да заприлича на гладък, леко сварен, син пудинг.

Жената, която изглеждаше безформена и безполова в долния комбинезон, но имаше красиво овално лице, тъмнозелени очи и къси прави коси с цвят на слама, протегна ръка:

— Кристи Мейтнър.

Поех дланта ѝ и за кратко усетих слабата топлина на нейните пръсти в моите.

— Ходжа Максвел.

Странно, на Титан има по-малко от сто души. Човек би помислил, че след четири години би трябвало да ги познавам всичките.

— Хо-джа? — попита тя, без да се усмихне, просто от любопитство.

В нея се чувстваше нервност, сякаш се страхуваше от мен или нещо подобно.

Произнесох ѝ името си по букви.

— Кръстен съм на двусричното име на някакъв албански диктатор от родители социалисти, които мислеха, че някой ден може марксизмът отново да се изправи на крака. — 2004? Сега това време ми се виждаше доста отдавна отминало. Усмихнах се и казах: — Боклукчийско кошче на историята и прочие.

Тя отвърна поглед за момент, после махна с ръка към кухненския модул на жилището, голяма част от който беше заровена под купища неразпознаваем хардуер.

— Готвех се да обядвам. Ти, ъ... по-късно, ако дъждът отслабне, мисля, че бихме могли да слезем към платформата с уреди и да започнем.

Дъждът тук никога не продължава дълго.

— Пътувал съм почти трийсет часа без прекъсване — поклатих глава аз. — Ако не поспя малко, ще чупя всичко, до което се докосна.

— Не спиш ли, ъ, в колата? — попита тя, гледайки ме, сякаш ме поглъщаше.

— Батериите не се зареждат, ако системите не останат включени най-малко шест часа. — Това е всеизвестно. Какъв е проблемът тук?

В очите ѝ имаше нещо като отчаяние.

Заспала, тя дишаше с отворена уста, издавайки глух звук, който не беше съвсем хъркане. Бавно, тихо вдишване. Дълга пауза. Бързо издишване, по-високо, почти като някаква дума.

Сложила ме бе на нейното легло, единствено в жилището, и после се бе свила на пода, загърната в резервна покривка за легло, изоставена от някого незнайно кога. Завивките на леглото бяха нейните, просмукани от нейната миризма. В нея нямаше и следа от парфюм, нищо женствено. Просто някаква човешка миризма.

Чувствах очите си, като че ли можеха всеки момент да изпаднат, но бях твърде изтощен, за да спя, за да правя каквото и да било, освен да лежа там, взирайки се в нея, осветена от слабата светлина на уредите. Когато изгаси лампите в жилището, то изглеждаше тъмно като в рог, но след известно време тази синя светлинка, онази червената, една малка зелена по-нататък...

Сега ми изглежда почти като изпълнено с дневна светлина.

Внезапно си спомних една нощ, когато наблюдавах Лайза да спи гола до мен. Буйна златиста коса, разпиляна върху чаршафа; глава, отметната назад, за да показва дългата нежна извивка на нейната шия; затворени черничевы ясни очи, движещи се насам-натам под тънки като хартия клепащи.

Илюзия.

Какво сънуваше ти тогава, преди години, когато бяхме толкова млади?

Забравих да попитам.

Вече никога няма да разбере.

В нощи като онази ми се искаше изобщо да не излизам в космоса. Но космосът бе единственият начин, по който един машинен техник можеше да стане богат, да ни придвижи към стила на живот, в който можехме да имаме това семейство.

— Един милион долара на година — спорех аз, опитвайки се да спра сълзите й. — Един милион долара!

Колко дълго?

Договорът е за дванайсет години, Лайза. Помисли. Помисли си какво е да притежаваш дванайсет милиона долара... И аз няма да отсъствам през цялото време. Имам предвид една година на Луната, може би две на Марс. От време на време ще си идвам у дома.

У дома, за да ти помогна да купим нашия нов живот, да оправим нещата. А когато всичко свърши... вместо това подписах договор за още четири години на Сатурн. Четири години на тройно по-високо заплащане. А през времето, докато стигна тук, някой някъде вече е знаел какво предстои.

Ад.

Можехме да умрем заедно, застанали в задния двор, хванали се за ръце и наблюдаващи как краят на света се стоварва върху нас от едно обсипано със звезди среднощно небе.

Разбира се, после беше все още нощ, а Кристи неохотно ми даваше закуска от слаб чай и кифла от водорасли. Никакво желе, никакво масло. Тя ме слиса, когато сплеска торбичките с чай и ти окачи да съхнат.

Естествено. Когато този чай свърши, повече няма да има друг. Съмнявам се да има масло или желе някъде по-близо от Марс. Харесвах Марс с неговото червено небе и светлосини облаци. Част от базата, където бях настанен, Оудеманс 4, с нейния красив изглед към Иус Чазма, беше под прозрачен купол. Там имаше малка градина, в която някои хора се опитваха да отглеждат риган и макове. Обикновено закусах там, навън. Седях и пиех нескафе, хапвах плодов пай и мечтаех.

Колко чаши слаб чай можеш да получиш от една торбичка?

След закуска облякохме скафандрите и влязохме в бронираната кола, промушвайки се с мъка един по един през въздушния шлюз. После излязохме от депото и се спуснахме по стръмнината от терминала до мястото, където някакво старо евтектично срутване бе направило наклонен път до брега на морето.

Освен да ми отговори на няколкото въпроса, за които успях да се сетя, технически неща относно проблеми на нейната екипировка, Кристи мълчеше, отвърнала поглед от мен, загрижена. Докато наблюдавахме мрачния пейзаж, неясен от преминаващата покрай нас азотна мъгла при налягане два бара, аз попитах:

— От колко време си тук?

Бях срещал хора, дошли с първата експедиция преди девет години, повечето учени като Кристи Мейтнър, които бяха прекарвали на открито по-голямата част от това време. Някои от тях са с малко размътени мозъци.

— От три месеца — отвърна тя, без да ме поглежда. — Преди това бях на Платформа Делта.

Платформа Делта е от другата страна на Титан, където Восъчното море се шири безкрайно, безинтересно, без никаква суша — безлична пустош, обагрена в червено сребърно-сиво.

— От колко време си на Титан?

Тя се обърна и ме погледна с леко възмущение. Някои хора не искат да... мислят повече за това.

— От една година. Дойдох с последния курс на „Оберт“.

Последният курс на „Оберт“. Корабът е бил все още по своя път за дома от Сатурн, на половината път между Земята и Марс, когато се случи всичко. Ето защо почти двете хиляди души, оцелели от човечеството, все още притежаваха междупланетен съд. Чух за

„Оберт“ последния път, когато бях в база „Аланхолд“. Корабът се бе повредил при спирането си в задръстената от пепел стратосфера, бе ремонтиран и после заминал да спасява персонала на Венерианската орбитална станция.

Две хиляди. Две хиляди от всичките тези милиарди. Господи.

Но всичко, което чувствам, е тази единствена проклета смърт.

Обикновено три совалки поддържаха нашата така наречена пътуваща в космоса цивилизация, снабдяваха с провизии неколкостотин души на Марс и по две дузини на Венера, Калисто, база „Меркурий“ и „Фор Троянс“. Деветдесет човека тук, на Титан. Сега има само една совалка.

„Циолковски“ беше заварен в НОО^[3], прибран на док в космическата станция за ремонт и снабдяване с нови съоръжения. Не мога да си представя защо, по дяволите, хората мислеха, че корабът ще е в безопасност там, че станцията ще оцелее. Екипажът на „Циолковски“ истински се изнервил, когато видял какво става. Извели кораба от дока и потеглили на път. Но.

Те предавали до Лунната база през цялото време, което допринесло за направата на един адски видеорепортаж. Всичките големи стълкновения били от противоположната страна на Земята спрямо мястото, където по това време са се намирили корабът и станцията, но дълго преди те да обиколят планетата, можели да видят скали, издигащи се в траекторията пред кораба.

Командирът Болтано продължил да предава, продължил да говори спокойно с дълбок бавен глас, сякаш не ставало нищо необичайно, насочвайки своята ръчна камера от прозореца на командния модул. Скалите ставали все по-големи, докато не можело да се види нищо друго. Гласът му секнал с изсумтяване, а камерата направила внезапно бързо отклонение точно преди картината да се превърне в атмосферни смущения.

„Годард“, все още на разстояние няколко дни, заснемал всички тези чудесни видеокартини на последователните сблъсъци, но експлодирал, когато се опитал да спре. Мисля, че до времето, когато „Оберт“ се прибрал у дома, два месеца по-късно, нещата малко са се били уталожили.

Стигнахме до брега на морето, спускайки се по дълъг детритов склон, и се изтеглихме нагоре до изследователската платформа, която

приличаше малко на един от онези старомодни безпилотни ландери^[4], някои от тях чак от 1970-те, които можете да видите пръснати по повърхността на Марс.

Отвъд нея хоризонталната пуста повърхност на Восъчното море се простираше като безкрайна маса, докато се загубеше в ниската тъмночервена мъгла. Зад нас изящно набръчканото лице на терминала на Тера Нурса се извисяваше като завеси със синия цвят на метличина, най-вече от изложен на открито воден лед. Натрошени ледени парчета се нижеха с въжета от полимери с цвета на праскова и черни асфалтови нишки през брега, на който стояхме.

Долу, до средната основа за измерване, небето на Титан е наистина оранжево, тъмнооранжево дори през нощта, с единствено блясъка на Сатурн за светлина, и изглежда ужасно далеч над главите.

Кристи ме търсеше с лице, от което през визьора на скафандъра ѝ не се виждаше повече от загатнати очи.

— Може ли да започваме? — попита тя. — Бих желала да се върна към работата.

— Разбира се.

Странно нещо. Стари снегомобилни батерии бяха пръснати като ограда по периметъра около пакета уреди. Те стояха в бреговия „пясък“, наклонени под разни ъгли подобно на така голям брой мълчаливи стражи. Докато ми показваше какви са повредите, тя продължаваше да гледа настрана, взирайки се в брега отвъд.

Започнах работа по нейните проблеми. Бяха лесни за оправяне. Състояха се най-вече от пробити кондензатори и други подобни. Поставях в куфарчето си с инструменти всеки повреден компонент, след като го подменях. Обикновено изхвърляхме тези неща, но... е, някой може да измисли как да ги поправя по един или друг начин. Съвсем сигурно е, че не възнамеряваме да правим нови тук. Поне за доста дълго време, дори ако...

Лунната база продължава да говори за произвеждане на компоненти, но това е просто като пикаене срещу вятъра. Наблюдавайки този видеорепортаж, моят приятел Джими Торнтън, който пристигна със същия полет, с който пристигнах и аз, и бе определен по график да се върне у дома заедно с мен, коментираше, че в срутните, полустопени складове на Земята сигурно има в изобилие добър хардуер.

Разбира се. Вероятно бихме могли да пренасочим някой венериански ландер и да го върнем към НОО. Щяхме да измислим къде да го приземим, да вземем онова, от което се нуждаем, и да си го приберем.

По-късно същата нощ Джими се самоуби с един универсален нож, без да остави никаква бележка.

Може би е мислил, че няма да ми липсва.

Може би е мислил, че скоро ще го последвам.

Кристи ме наблюдаваше как работя. Сигурно не ми се доверяваше, че разбирам от тези работи. Учените са си такива. След известно време тя се отдалечи и докато работех, можех да забележа скафандъра ѝ да се носи по брега, бял на фона на пейзажа на Титан, отвъд пръстена на изоставените хардуерни стражи.

Трябваше да спасим още нещо. Повредените батерии бяха съвсем лесни за поправка особено когато наоколо има изобилие от химикали.

Завърших, обърнах се и я наблюдавах известно време.

Гърбът ѝ бе под ъгъл към мен. Тя се движеше по периметъра полуизвърнатата и гледаше в земята. От време на време правеше бърза крачка встрани и навън от периметъра, сякаш да танцува като дете. После стоеше и наблюдаваше.

Побъркваш ли се вече, д-р Мейтнър?

Ами, може би да. Повечето от учените просто продължаваха да си вършат работата, да събират данни, да ги тълкуват точно както... добре. Техниците продължаваха да си вършат работата, защото ако не го правят, всички незабавно ще умрем.

Тя стоеше обърната напълно с гръб към мен с ръце на кръста и гледаше към морето. Там, над повърхността му, имаше слой лека мъгла. Восъчното море прилича малко на езерото Мичиган, наблюдавано от Чикаго в студено ноемврийско утро.

Тръгнах към нея в полумрака, питайки се в каква ли посока биха падали нашите сенки, ако имахме такива. Мисля, че видях нещо точно зад нея, жълто петънце върху восъчната ледена кора. Мърдаше ли? Някаква вълничка, причинена от температурен градиент в плътен въздух? Бе трудно да се каже. То... жената направи бърза крачка напред и стъпи право в жълтата локвичка, която изчезна като мираж.

На известно разстояние от едната страна, може би извън ограниченото от скафандъра ѝ периферно зрение, имаше друго петно, червено, с малко син нюанс. Докато наблюдавах, то започна бавно да се дипли, движейки се в посоката на хардуерната платформа и паркираната бронирана кола. Насочваше се към една точка по средата между двете най-близко стоящи батерии. Когато направих крачка към него, нещото се отдръпна, следвайки дълга крива.

Чух в микрофоните си приглушено ахване.

Кристи мина бързо покрай мен, запътена към него със стандартното за ниска гравитация подскачане като кенгуру. За секунда червената вълничка остана неподвижна. После, точно когато тя стигна до нещото, то сякаш се разтвори в пясъка.

— Какво, по дяволите, става тук? Какво е това нещо?

Тя се обърна, за да ме срещне с бледа кожа около очите ѝ зад лицевото прозорче на скафандъра и ръце зад гърба, подобно на непослушно дете, хванато по време на пакост.

Стоях неподвижно, вцепенен от ужаса в очите ѝ. Много хора полудяват тези дни. Никой не трябва да се изненадва.

— Добре ли си?

Тя кимна в скафандъра, вдигайки и свеждайки поглед.

— Разбира се. Разбира се, аз... те са... — Погледът ѝ се отмести от моя, обгърна за секунда пейзажа зад мен, но аз се страхувах да се обърна и погледна. — Те са един вид... с някакъв сложен восъчен полимерен строеж. Очевидно се образуват в разделящата повърхнина между Восъчното море и Тера Нурса. Просто на брега, въпреки че открих няколко под ледената кора на морето. — Кристи внезапно млъкна, стисна за момент здраво очи и гледаше настрана от мен, когато ги отвори отново.

— Какво ги кара да се движат?

— Нашата отработена топлина. — Пауза, стрелкащ се поглед и после: — Направих някакъв уред със студена течност, който показва, че те обикновено текат по дължината на пукнатини от приливни удари в брега.

Бродеща слуз.

— Защо ти... — Всичко, което можах да направя, бе да махна с ръка. Криеше от мен? Как бих могъл да попитам това и да продължа да изглеждам... че съм с разума си?

Последва дълга пауза, изпълнена с моето сърцебиене и стона на далечния вятър. После тя каза:

— Още не съм готова... за публикуване.

Опитах се да си замълча, но не успях.

— Публикуване ли? Кристи, тук няма нищо... Искам да кажа... уф.

— Млъкни! — отсече тя с блестящи очи.

Почувствах за кратко в скафандъра да ме избива студена пот.

— Разбира се. Извинявай. Аз... хм. Разбира се.

В бронираната кола тя мълча по време на целия път, сякаш бе престанала да съществува.

Подхождайки от юг към база „Аланхолд“, пристигате в космодрума „Боунстел“ на около дванайсет клика извън нея. Това е мястото, където на 20 април 2048 година за пръв път е било осъществено пилотирано кацане, въпреки че когато две години по-късно пристигна втората експедиция, тя донесе компонентите за нова база, отдалечена на известно разстояние. Добра идея, като се имат предвид замърсяването, рискът от експлозия и всичко останало.

Заобиколих ръба на нащърбения диск от нискотемпературна пяна, който предпазваше изстрелванията и каранията от бавното, все по-дълбоко вкопаване на кратера на базата в леда, без намерение да спирам, поглеждайки от време на време хода на работата през едно от страничните прозорчета.

ТЛ-1, първоначалният ландер, тези дни почти винаги долу за ремонт, бе скрит в своя хангар. Греещата през пластмасата жълта светлина проектираше сивите сенки на работниците подобно на привидения от куклено шоу. ТЛ-2 беше изтеглен на нашето единствено съоръжение за подготовка на кораби преди изстрелване.

Разбира се, всичко това не беше нужно. Когато тези неща се повредят, можем да използваме малките кораби по начина, по който са били конструирани да бъдат използвани — безкрили издигащи се тела, спускащи се леко като перца върху къси дебели крака за кацане и излитащи отново нагоре в купа от син пламък.

Велика идея, местни ракети с термоядрено гориво. Питам се, колко ли дълго ще издържат? Не по-дълго от нашата последна пратка

радиоактивни изотопи. А после? Няма отговор.

Накратко, мислех за разговора, който бяхме водили с Джими относно преустройването на ТЛ-1 за тази цел. Мисля, че можеше да бъде направено. Бездруго ТЛ-1 нямаше да издържи още дълго.

За три години се бях качвал три пъти на ландери. Най-напред дойдох тук. Излизах да обслужвам хардуера на Феба. Правех аварийни ремонти на станция „Рингплейн“.

Господи, колко беше хубаво. Все едно си муха върху стена с височина трийсет хиляди километра и гледаш право надолу към горната повърхност на редките жълти облаци на Сатурн. Чувствах замайване само при мисълта за падане.

Мисля, че очаквах с един последен полет да се издигна над оранжевата облачна супа на Титан в едро небе с цвят на истинско синьо индиго, после черно и осеяно със звезди, да отида на док с „Оберт“ и после да замина за дома.

Обратно в „Аланхолд“, паркирах бронираната си кола в нехерметизирания гараж на базата, представляващ вид гофрирана арка, подобна на отворена от двете страни хижа на Куонсет. Оставих я до един пост за зареждане и излязох. Винаги хвърлям бърз поглед нагоре, когато излизам през вратата на шлюза, защото можеш да видиш последните частици от отслабващия зад теб огън да кипят наоколо под тавана като неясен облак, излъчващ синя светлина.

До единия край на гаража видях, че някой бе нанизал чисто нов флаг на Обединените нации на пилоната на базата. Плетената пластмасова тъкан леко се вееше от ветреца. От време на време се изпъваше малко, така че можеха да се видят белите линии на картата. Може би трябваше да се преразгледа и въпросът с флаговете? Рано или късно щяха да свършат.

Валеше оскъден сняг. Големи бели проблясващи снежинки, наподобяващи вълнички картофен чипс, се премятаха и видимо се смаляваха, докато падаха право надолу. Не мисля, че някоя от тях достигаше земята непокътната. В тази околност ние изхвърляхме голямо количество отработена топлина, независимо дали това ни харесваше или не.

Извърнах глава, спомняйки си един пикник, на който бях с моите родители. Просто някакъв градски парк, лято, синьо небе с няколко лентички бели облаци, тичащи наоколо деца, които крещяха и викаха. Ние върху едно одеяло. Вълнички картофен чипс. Френски лук, подправен с толкова много моносодиев глутамат, че след това ми се доспа. Бира.

Баща ми загина при верижна катастрофа на една магистрала през двайсетте. За инцидента съобщиха в националните новини. Беше премазан заедно с още около трийсет нещастници. Изложението в пресата принуди Конгреса да отмени проекта.

Мама... Не знам. Тя и Лайза на практика изобщо не се погаждаха...

Влязох през въздушния шлюз на базата.

След като се преоблякох в моята бърлога, където дори нямаше достатъчно място да се изправа в цял ръст, се отправих към кафенето, минавайки по коридорите покрай мълчаливи хора, които ми правеха път и извъръщаха очи. Лица на мъже и жени минаваха на сантиметри от моето, винаги със сведен поглед. В кафенето нямаше никой. Празни прашни маси и обърнати на всички страни столове, които вече никой не си правеше труда да прибере обратно към масите.

Отидох при фризера и взех две тако^[5], питайки се как щеше да се живее, когато те се свършеха. Взех торбичка черешов „Хай-Си“ и тръгнах към съседната врата, водеща към дневното помещение. Тук имаше повече хора и включен телевизор, който показваше диск с най-последните новини.

На екрана се виждаше леко заоблен ръб на планета и слой синкава мъгла, увиснала като дъга над неизразителни сиви облаци от пепел. Докато наблюдавах, в облаците проблесна светлина — първо една слаба искра, после други, разпространяващи се около нея, и после нищо.

Светкавица.

Седнах до Рон Смитфилд, отпуснал се на един стол с крака, разкрачени върху износения зелен килим на пода. Зелен като трева. Зелен, гласяха учебниците по психология, така че да се чувстваме уютно, когато сме далеч, далеч от дома.

— Пропусна Дюрел — каза той. — Трябва да чакаш повторението.

На екрана ръбът на планетата бе изчезнал. Сега на него нямаше нищо друго, освен непрекъснато приближаващи се сиви облаци. И един ред текст от жълто-зелени букви. По дъното на изображението пълзяха стойности за намаляване на скоростта.

— Какво трябва да каже този път в своя защита копелето?

В миналото Родриго Дюрел беше министър на космическите работи във втората администрация на Джолсън. Той и помощник-министърът за изследване на по-далечните части на системата, някоя си госпожа Райнхарт, бяха ръководили един „инспекционен тур“ на Лунната база заедно със своите семейства точно преди да бъде предприета мисията за пресрещане на астероида.

Разбрах, че госпожа Райнхарт имала петгодишна дъщеря.

Питам се, какво ли е усещането да си единственото петгодишно момиче във вселената?

Питам се, дали президент Джолсън е знаела? От храброст или невежество бе останала на работа? Бяха ли се сгушили тя и нейните малолетни деца заедно в Белия дом или в онова старо убежище във Вирджиния в очакване това да се случи? Известно време Лунната база продължи да се опитва да вдигне Националния команден пост в Колорадо. Нищо. Може би планината Чайен е била ударена.

— Персоналът на база „Меркурий“ е мъртъв — въздъхна Рон.

Сега, когато облаци пепел дойдоха по-близо, изображението върху екрана започна да потъмнява. Можеше да се види леко порозовяване там, където около въздушната обвивка на сондата бе започнала да се образува плазмена дъга.

— Мислех, че имат въздух за още няколко седмици.

Той кимна.

— Очевидно, щом са разбрали, че „Оберт“ няма да може да дойде още пет месеца, за да ги прибере, са прибегнали до гласуване. Лекарят на базата им е инжектирал операционна упойка. Обадил се е по радиото, за да съобщи решението им, и после сам се е инжектирал.

— Хм. — Не можеш да кажеш нищо за подобно нещо. Образът на екрана се разкъса и превърна в цветни атмосферни смущения, заместени бързо от някакви цветни ивици.

— Дюрел казва, че възнамеряват да ни заведат поред всички у дома. Първо Венера, после обитателите на „Троянс“, след това Калисто. После Марс и накрая нас.

У дома. Представях си как седя на мъртвата Луна до края на живота си и наблюдавам мъртвата Земя.

— Предполагам, че са ни оставили последни, в случай че „Оберт“ се повреди — казах аз.

Рон кимна. Сега на екрана се появи мъж, някакъв учен, но аз станах и напуснах помещението, не желаейки да слушам неговите извинения. Последния път той каза, че вероятно ще измине година, преди да бъде възможно пилотирано кацане, преди да се свали там екипаж, за да види с какви трудности, по дяволите, ни остава да се справяме.

Този срок, мисля си, ще бъде увеличен. И после ще продължи да се увеличава.

Нямаше какво друго да правя, освен да отида при душовете, после да си легна в леглото и да изкарам един хубав нощен сън, така че да мога да подновя работа на сутринта. Взех хавлия и таблетка шампоан от разпределителя, съблякох работните си дрехи, окачих ги на закачалката и заставах под един душ в далечния ъгъл на помещението. Гореща вода обливаше врата ми, изсипваше се обилно върху раменете ми и се спускаше по гърба като топли мокри ръце, каращи ме да потръпвам.

Едно нещо никога няма да ни се свърши тук, на Титан: горещата вода. Изобилие от лед. Изобилие от гориво за ядрените реактори.

Влезе някаква призрачна фигура, съблече работните си дрехи и ги окачи на съседната закачалка. После прекоси помещението към мен.

— Ходжа — каза тя. Стоеше неподвижно и ме гледаше с големите си черни очи. Може би чакаше да й направя място под моя душ?

Стоях неподготвен и я гледах, поглъщайки хилядите подробности на едно голо женско тяло.

— Здравей, Джена.

Тя ме наблюдава още няколко секунди, после сведе поглед. След това пусна душа, съседен на моя, издигна се облак от пара и направи мъглата още по-гъста. Подът изглеждаше лепкав под стъпалата ми. Който и да бе поставял плочките, не си бе свършил добре работата.

Обърнах се, за да я наблюдавам. Беше красива жена с дълга къдрава черна коса, въртяща се бавно под фината струя. Може би позираше пред мен, а може би не. Вода струеше върху раменете ѝ, провокиращо течеше от зърната на гърдите ѝ и се спускаше по корема, за да плисне в краката ѝ.

След известно време Джена отново вдигна поглед към мен, изпъна ръце над главата си и изви гръб.

— По-рано те интересувах, Ходжа — каза тя.

Разбира се. По-рано ме интересуваше много. Лайза и аз сме говорили за това. Съгласихме се, че четири години са просто твърде дълго време, че ще си кажем всичко, когато това премине и свърши, и ще се извиним един на друг, ако има за какво.

Свих рамене.

— Извинявай — казах. Тя ме гледа още няколко секунди, после кимна, отвърна поглед, спря своя душ и се отдалечи.

Останах в мъглата още известно време, мислейки за провала на моя интерес от... добре. Отидох в стаята си и си легнах. Не исках да сънувам, но въпреки това сънувах.

На сутринта, уморен от нощния сън, накъсан от частични изображения на неща, които вече не съществуваха, спрях при бърлогата на Тони Гуалтери по пътя си надолу към хангара на бронираната кола. Тони беше геохимик, който е бил на ТЛ-1 в деня, в който е кацнал на Титан. Оттогава беше тук и бавно се превръщаше в дребното жилаво старо плешиво момче, което срещнах най-напред преди почти четири години.

Когато му казах за цветните, приличащи на восъчни, създания, които бях видял да плават по бреговата повърхност при Работен пункт 31, той, изглежда, се озадачи и се почеса по едва наболата си гъста черна брада.

Каза, че на Титан има всякакъв вид ненормални неща и че всичко е възможно.

Стоях нетърпеливо и чаках. Е?

Той сви рамене. Това е неин проект. Не е моя работа. После се обърна отново към екрана на своя компютър, вършейки онова, каквото и да беше то, което геохимиците вършат със своите данни.

Вършат дори когато...

Моята собствена работа за деня бе нагоре по брега, така че предприех приятно пътуване по терминалния склон към мястото, където една от отдалечените автоматични продоволствени станции необяснимо бе замлъкнала. Вероятно никаква изненада не ме очакваше там. Нещата се развалят. Аз съм тук, за да ги ремонтирам.

Докато пътувах, времето се оправяше и слънцето бе започнало да изгрява. Дълги струи златиста светлина опипваха оранжево-кафявото небе, а златно-червени петна проникваха през мъглата, която скриваше хоризонта на Восъчното море.

Тази картина щеше да остане дълго време, защото на слънцето му бяха необходими часове, за да прочисти мъглата и изчезне в небето, ставайки просто някаква дифузна светла област, превърнала своята част от небето в нюанси на портокалова кора, наслоена като седеф.

Станцията беше на ръба на склона. Уредите за отчитане на атмосферните условия се въртяха и кимаха. Не изглеждаше да има някаква повреда. Сензорите, провесени на кабели, се спускаха покрай страната на скалата по целия път до брега далеч по-долу. Стоях и гледах отвъд ръба в продължение на няколко минути, въобразявайки си, че бих могъл да видя странните цветове, проблясващи в пясъка, но... правилно. Само въображение. Брегът бе твърде далеч, за да може да се види нещо. Не се виждаше изобщо нищо.

Проблемът се оказа прост, но дразнещ. Нещо бе дало на късо в сензорната глава, която висеше в края на един от кабелите, изпращайки енергиен пик обратно нагоре по линията, и това бе накарало записващото данните устройство да се изключи като предпазна мярка. То не можеше да се включи отново, защото със сензора долу все още нещо не бе наред.

Да се рестартира компютърът беше лесно, но ми отне четири часа, за да навия кабела. Някак си някакъв вид черно смолисто вещество бе попаднало в уреда, проникнало в електрониката и после действаше като чудесен проводник, точната дефиниция за късо съединение. Очистването му ми отне секунда време, запазих парченце от мострата в едно шише, в случай че някой се заинтересува, и това бе всичко.

Обратно в бронираната кола седнах на седалката на водача, погледнах навън обширното сребристо-червено пространство на Восъчното море към тъмната мъгла на хоризонта и вдишах леките миризми на Титан, които бяха проникнали заедно с мен през шлюза.

Миризмите не са лоши. Изобщо не са лоши. Определено не са органичните миризми на гнило, които някои стари писатели си въобразяваха. Въображението едва ли се оцветява от рационална мисъл. Просто някаква слаба свежа миризма като от газ на котлон за пикник, незамърсен от окислени съставки. Спомням си как баща ми говореше за приятната миризма на газовата помпа преди години, когато е бил момче, преди да обременят горивата с етер и алкохол. С този аромат и с лек дъх на креозот Титан миришеше подобно на старомоден телефонен стълб, от който капе черна смола на горещото лятно слънце.

Докато мислех за черна смола с натезали клепачи, пейзажът на Титан сякаш се разширяваше в очите ми, изпълваше ги догоре и изхвърляше навън вътрешностите на бронираната кола. Все едно, че бях отвън и можех да се разхождам там, да чувствам вятъра в косите си и тупкането на ледения сребърен дъжд от капки като топки за голф по кожата, а воськоподобните снежинки да трепкат като пеперуди в лицето ми.

Какво, по дяволите, бе това вещество в сензорната глава?

Наистина не бях научил достатъчно за Титан въпреки годините, прекарани тук. Бях твърде заетият господин Поправитова. Учените не ги беше грижа какво зная или какво не зная.

Джена. Джена понякога се опитваше да разговаря с мен, когато бяхме свършили онова, което правехме съвместно, и лежахме сгушени на нейното легло или на моето. Опитваше се да разговаря с мен за нейната специалност, някакъв клон от метеорологията, изследвания върху атмосферите с високо налягане на газови гиганти.

Не мога да стигна там оттук, бе казала тя. Няма пътувания до Юпитер, до Сатурн. Не и по време на моя живот. Може би някой ден ще се работи и в небесата на Уран или Нептун? Може би след едно поколение? Твърде дяволски късно за мен, бе казала тя. Титан. Титан е всичко, което ще имам някога.

Пророчески думи?

С цялата им невинност, мисля аз.

И с думите си тя караше всичко това да звучи като някакви обикновени числа, редуцираше красотата, която имаше силата да замъглява очите ми в нещо като домашна работа по математика.

Веднъж, докато се клатушках под товара на тежка укрепителна конструкция, погледнах от върха на Булото на Ищар високо в Максвелските планини на Венера и видях оцветено великолепие, въртящо се във вълничките на Кирлианова аура, от което останах смаян. Там нямаше никакви числа. Съвсем никакви.

Затварях устата на Джена с нови целувки и я отрупвах с исканията на неограничената от числа плът. След известно време тя преставаше да ми разказва за аритметиката на мечтите си.

Постепенно заспах, с надеждата най-после да сънувам Джена. Да сънувам нещата, които вършехме заедно, простите забавления, които имахме в тези малки помещения. Може би ако сънувах този сън, щях да се събудя през нощта, за да открия, че съм обладан от подновена страст. Може би на сутринта щях да променя нещо и да се върна в базата. Да се върна, да се полюбувам на Джена и... какво, по дяволите, ще ми направят, ако си взема допълнителна почивка? Ще ме уволнят?

Вместо нея сънувах Кристи Мейтнър, безформена в комбинезона, едва приличаща на човек в херметичния си скафандър. Кристи Мейтнър и нейните цветни полета. Кристи Мейтнър, надяваща се като маниак, надяваща се на локви стопено кредоподобно вещество, пропъждаща цветовете.

Събудих се на сутринта, разглеждах известно време моята замразена мостра и после се отправих за Работен пункт 31, като се обадох в базата, за да ги уведомя, че съм се отклонил и ще им се обадя по-късно с променен график.

Помислих си, че отклонението не е много голямо. Няколко часа, това е всичко.

Тя не беше в жилището, чийто син купол изглеждаше побезформен от всякога и твърде занемарен на дневна светлина, и не отговаряше на моя радиопоздрав. Добре. Във всеки случай снегомобила го нямаше. Тъй като в батериите разполагах с достатъчно енергия, обърнах колата, продължих по следите към ръба на склона и се насочих към чакълестия склон и нейното място с уредите.

По някаква причина спрях на неколкостотин метра. Не се решавах да преваля билото и да се покажа. Вслушвах се в тихия шум от отработените газове и се питах, дали тя ще види облака син пламък, докато той се разсейва, издигайки се над ръба на скалата.

Заслизах надолу. Восъкоподобната повърхност скърцаше под ботушите ми. Около мен започна да се издига пара веднага щом се отклоних от утъпканата следа и започнах да смущавам девствения реголит. Накрая спрях точно до ръба. Погледнах към откритото пространство. Бряг от сребърни захарни кристали с вплетени оранжеви и черни нишки. Сребристочервено море. По-нататък червено-оранжево-кафява мъгла. От небето, оранжево и кафяво с червени облаци и тъмен в далечината сняг, подобно на сенки в мъглата се спускаха сини ленти дъжд.

Един тих глас вътре в мен прошепна: *чужд свят*. Истински чужд. Луна, Венера, Марс — всичките бяха просто мъртви скали независимо дали под черно, жълто или розово небе. Това място все пак... Леко потръпнах, въпреки че в скафандъра ми беше горещо и вадички пот бавно се стичаха по ребрата ми, под мишниците, продължаваха надолу, докато хигроскопичният комбинезон не ги попиеше и изпратеше към системите на скафандъра, които ги превръщаха обратно в питейна вода.

По-долу, чужди в средата на брега, купчината уреди на Кристи бяха неестествено неподвижни, с *отслабнала мощност*, установих аз. Самата Кристи представляваше облечена в скафандър миниатюрна бяла кукленска фигура, кацнала несигурно върху платформата за достъп до метеорологичната станция.

Батерии. Изтощените батерии също бяха изчезнали. А, ето ги там, на купчина в подножието на евтектичния^[6] склон, където бе паркирала и снегомобила си. Може би смяташе да ги вземе със себе си, за да ги донесе. Добра идея. Много мило от нейна страна да...

Зад нея на брега, точно долу, до ръба на водата, имаше някаква гърчеща се цветна разливка. Синьо. Зелено. Червено. Широка сиво-маслинена лента, подобно на основа между другите, караше всичко да прилича почти на... добре, не. Само за мен. Кристи е долу на брега. Какво вижда тя?

Цветовете се движеха бавно като завихрянния от течено масло в лавалит.

Извадих пръчковидната антена на моя скафандър и увеличих силата на предавателя, възнамерявайки... цветовете внезапно започнаха да потрепват и Кристи изглеждаше приведена, сякаш свита от напрежение. Като че ли тя очакваше... нещо? Господи. Въображението ми се разпали.

— Кристи? — казах аз. В слушалките ми имаше шумов фон, обратна връзка от комуникационната система на бронираната кола.

Цветовете подскачаха подобно на водно разплискване от хвърлен камък, но Кристи не вдигаше поглед. Изглеждаше изцяло съсредоточена върху онова, което виждаше.

— Кристи? Чуваш ли ме? — Възможно ли бе да е изключила радиото на скафандъра си! Глупаво. Фатална глупост на това място.

А цветовете? Докато говорех, те започнаха да се раздробяват на назъбени късове и зигзагообразни линии.

Отработена топлина. Радиовълните са някаква форма на топлина. Просто още един вид електромагнитно излъчване, нагнетяващо енергия в околната среда.

Кристи се изправи, загледана в своите хаотични цветове. Тя докосна шлема си, сякаш се опитваше да се почеше по главата. Погледна надолу, прегъвайки се леко в кръста, така че да може да види и провери уредите на своя скафандър. Какво? Проверка, за да се увери, че всичко, което може да се изключи, е изключено ли?

— Кристи! — Цветовете се разпръснаха на стотици мънички капчици, които започнаха бързо да изчезват една по една, после на групи.

Кристи внезапно се вцепени и завъртя на място. Вдигна поглед първо към разпадането на клатрейта^[7], после огледа горния ръб на скалата. Тук аз изглеждах просто като петънце, но бях съвсем чуждо тяло на фона на небето и тя за секунди ме забеляза.

Дълъг момент на неподвижност. Бърз поглед към мястото, където преди малко бяха цветовете, сякаш да се увери, че са изчезнали, после ми махна с ръка. Отне ѝ около минута да се сети да включи радиото.

Докато прекарвах бронираната кола към дъното на склона, питайки се дали трябва да наруша мълчанието с някакви думи и не

успявайки да взема каквото и да било решение, Кристи вече бе включила системата за управление. Метеорологичната станция се въртеше и накланяше, моят комуникационен възел улавяше сигнала ѝ, който изпращаше данни към Работен пункт 31, после, назад през микровълновата връзка, към „Аланхолд“.

Какво количество енергия има в един микровълнов лъч?

Мисля, че е в изобилие. Човешката наука си играе на весел ад с титанската... о, по дяволите. Екосистема не е правилната дума, нали? Не и в това мъртво място. Добре. Нашата наука тук далеч не правеше кашата, която Майката Природа бе направила на Земята.

Когато ние изчезнем, Титан ще я превъзмогне.

Интересно е да си представим слънчева система, изпразнена от всичко, освен от нашите няколко жалки руини.

Помогнах ѝ да натовари всички изтощени батерии в нехерметизирания кош за товари на бронираната кола, после я последвах до дома ѝ в дирята на снегомобила, наблюдавайки неговата неясна петелска опашка да става все по-малка, когато тя потегли напред.

През времето, докато стигнах до жилището, тя вече се бе съблякла по долния комбинезон и, наведена пред отворената врата на хладилника, ровеше в оскъдна купчина от микровълнови удоволствия. Хванала пластмасовата торба на квакерския заместител на кюфтенца в едната ръка, тя се полуобърна със странно бледо лице и попита:

— Искаш ли нещо? Имам, ъ... — изви се, за да погледне отново в хладилника.

Всички видове лакомства.

Дявол да го вземе.

— Кристи — казах аз, — необходимо е да поговорим за онова, което ти току-що направи. Имам предвид, изключвайки радиото си...

Тя се обърна с гръб към мен и прибра заместителя. После бавно затвори вратата на хладилника и застана сковано с лице към стената. Накрая прошепна:

— Какво видя, Ходжа? Колко дълго беше...

Колко странно. Какво съм видял аз? Докато размишлявах, Кристи се обърна и ме погледна. Сепнах се от дълбочината на страха в очите ѝ. Какво, по дяволите, може да съм видял, че...

— Не съм сигурен. Ти наблюдаваше... цветовете на брега, там, до самата вода.

Леко облекчение.

— Знаеш ли, много е странно — заговори тя, като ме наблюдаваше внимателно. — Тези цветовете изглеждат почти като че ли са... Не зная. Правят някаква картина. Вихрушки. Подобно на абстрактно изкуство.

Страхът се изостри.

— Споменавал ли си за онова... което се случи последния път, на... някого? — попита.

Казах ѝ за Гуалтери и я видях да преглъща, преди да заговори отново.

— Какво каза той?

— Каза, че това не му влиза в работата — свих рамене аз. — Каза да ни уведомиш, когато си готова да... пу-публикуваш. — *Публикуваш!* Господи.

Доловима въздишка. После тя вдигна поглед към мен, пристъпи по-близо и каза:

— Правилно, Ходжа. Това е моя работа. Хм. Бих желала да ми обещаеш, че няма...

— Кристи, искам да знам, защо бе изключила радиото. Веднага. Хора, готови да нарушат правилата за безопасност за свои собствени цели, могат да убият всички ни. И ти знаеш това, доктор Кристине Мейтнър.

Погледът в очите ѝ стана почти отчаян.

— Ходжа, ще ти дам всичко, което поискаш, за да си държиш устата затворена.

Смехът ме накара да заекна отново.

— Ти ми предлагаш *подкуп*? Какво, по дяволите, имаш предвид, твоя сметка в швейцарска банка ли? — Учен като нея би получил доста пари за едно пътуване дотук. Много повече, отколкото някой нещастен дребен машинен техник. — Да не мислиш, че е *останало* нещо от проклетите Алпи?

Това я накара да трепне за секунда, не можа да схване веднага какво говоря. Колкото до мен, аз внезапно видях Женева в пламъци, докато небето изгаряше синьо-бяло от метеоритен дъжд.

Кристи отвърна поглед. Дишаше тежко с отворена уста и се поклащаше леко. Когато се обърна отново към мен, бях шокиран да видя сълзи в очите ѝ.

— За Бога, Ходжа — каза тя. — Моля те. Ще ти дам всичко, каквото поискаш! Само го назови!

Тя хвана пръстена на ципа на комбинезона си и го отвори чак додолу, показвайки ми големи увиснали гърди и възглавници тлъстина около корема. Мизерно кичурче червеникавокафяви лонни косми надзъртаха през най-долната част на ципа.

Застанала така, ме загледа с умоляващи очи.

Почувствах, че дъхът ми спря в гърлото, уловен от непознато усещане.

Протегнах ръка с дланта към нея и казах много тихо:

— Кристи. Просто ми кажи какво става, съгласна ли си?

Тогава тя погледна надолу с помръкнало лице. Бавно затвори ципа и едва успях да доловя какво прошепна след това.

А то беше: „Мисля, че нещата от разтопен пастел са живи.“

Сдържах смеха си, втрещен в нея, с широко отворена уста.

Всичко това бе преди един цял живот, за всички нас.

Спомням си, когато бях малко момче, мисля на седем години, как седях с моя дядо, който тогава трябваше да беше в началото на шейсетте, и двамата наблюдавахме съобщенията за ландера „Дискавъри“, който кацна на Европа и заби своята сонда дълбоко в бледочервения лед на лишеното от слънце море.

Спомням си как дядо ми казваше, че когато той бил седемгодишен и по телевизията показвали „Спутник“, неговият дядо бил ужасен до краен предел от тази управляема звезда — неговият дядо, родил се в годината, когато са летели братя Райт; човек, който си спомнял, че е бил седемгодишен, когато Блерио извършил своето легендарно прелитане над Ламанша.

Под ледената кора на Европа нямаше никакъв живот, а само кишаво море от органични бълбукащи водни мехури около безжизнени черни димки. Дядо ми почина няколко месеца преди първият човек да стъпи на Марс и да докаже, че там също няма живот и може би никога

не е имало, точно както неговият дядо е починал малка преди „Аполо“ да докосне лунната повърхност.

Представях си, че аз вероятно ще умра, преди човек да достигне до най-близката звезда, който факт ще остане в паметта на някое малко момче.

Това показва колко неправ може да бъде човек.

А сега стоях тук, в безжизнената страна на химически чудеса на Титан, срещу една обезумяла жена и се задушавях в силно вълнение от недоумение и отказ.

Кристи не започна да спори с мен. В очите ѝ нарастваше гняв, заместваше страха и го прикриваше с познатото его на учен, което бях виждал върху толкова много надуты лица, така често преди понякога да кажат: „Е, ти си просто един техник“, и да се отвърнат. Мисля, че това се случваше по-скоро често, отколкото рядко.

Кристи ме поведе навън към бронираната кола и ми нареди да я закарам обратно долу на брега. Паркирахме превозното средство доста далеч от пункта с уредите, а тя ми каза да застана върху товарния кош.

— Стой тук и наблюдавай. Иначе ще излъчим твърде много отработена топлина и...

После се отдалечи без повече думи за мен.

При пункта взе чифт щипци и се зае с нещо, което, доколкото можех да видя, стърчеше от реголита на брега. Бърз поглед... да. Върхът на малко вакуумно шише. Когато го отпусти, от него бликна лека мъгла, подобно на дим от бутилка с дух, и се заизвива за кратко на кълба. Крайбрежният пейзаж отвъд стана сивкав на вид от изпарението.

— Какво е това вещество?

Тя дишаше тежко по радиовръзката, бе задъхана, а гласът ѝ прозвуча високо в ушите ми, когато измъкна шишето от леда.

— Дестилат от брегови инфилтрати. Това... което те ядат.

Вече го бе измъкнала и бързаше към заскрежения район, където брегът с начупен лед се превръщаше в повърхност на Восъчното море.

— Какво смяташ...

— Мълчи. Наблюдавай.

Тя внезапно изтръска от шишето няколко капки прозрачна течност, която бързо коагулира и потъмня. Голяма вълна мазна мъгла моментално развали въздуха. После Кристи се затича обратно към мен,

захвърляйки щипците и празното шише, докато минаваше покрай пункта.

И не измина много време, преди цветовете да разцъфнат.

Още преди да стигне до мен, на повърхността до ръба на брега започнаха да се появяват червени, жълти, зелени и сини капки. Излизаха на повърхността и после се плъзгаха навътре, слагайки началото на разпокъсани вихрушки около химическата разливка. Наоколо и надолу, те се спускаха под повърхността, без да изчезнат напълно, след това се показваха отново.

Димящата локвичка слуз започна да се свива.

А Кристи, която вече стоеше до мен, каза:

— Виждаш ли? *Виждаш ли?*

— Не зная какво виждам — отвърнах. — Аз...

Скочих долу от бронираната кола и с бавни подскоци в слабата гравитация се отправих през брега.

— *Стой!* — извика Кристи. — Спри, ще ги...

Спрях съвсем близо до бавно виещия се пожар от цветове, удивлявайки се как те оставаха отделени един от друг. Човек би помислил, че когато синият цвят докосне жълтия, линията на допира им леко ще позеленее. Нищо. Нито дори линия. Нито дори илюзия за зелено, регистрирано от моите земни очи.

Приличаха на рисувани амеби, както си ги представя едно дете, преди да погледне за пръв път през микроскоп и да установи, че „пипало“ означава точно това, което показва името.

Наистина изглеждаше, като че ли ядяха слузта.

Изведнъж синята капка, която се намираше най-близо до мястото, където стоях, стана неподвижна. Създаде краткотрайно петънце от оранжеви точки, което, изглежда, само за момент се издигна над повърхността ѝ, после се махна и капката изчезна в бреговия лед.

Всичко стана за едно мигване на окото, твърде бързо за мен, за да разбера какво точно бях видял.

За около секунда другите я последваха в нищото, като изоставиха пушещата слуз, една изпаряваща се локвичка с по-малко от половината на първоначалната си големина.

Мисля, че стоях и се вирах около трийсет секунди с празна глава, преди да се опитам да си представя начини, по които човек би

могъл да се справи с това, без да потърси магическата дума „живот“.

— Кристи?

Нищо. Но можех да чуя дрезгавото ѝ дишане, което идваше незабавно до мен чрез радиовръзката, въпреки че тя можеше да се намира на километри от мен.

— Кристи... — огледах се наоколо.

Стоеше точно зад мен, на разстояние по-малко от два метра, и ме гледаше с огромните си очи през тъмното лицево прозорче на скафандъра си. Държеше брадвичката ми за разбиване на леда, взета от стойката ѝ отстрани на бронираната кола. Стискаше я с две ръце косо до гърдите си.

Застинах възможно най-неподвижно, взрях се в очите ѝ, опитах се да проумея... Накрая преглътнах и попитах:

— От колко време стоиш там?

— Достатъчно дълго — отвърна тя. После остави брадвичката да падне, като продължаваше да я прикрепя с една ръка, при което острието ѝ се заби и вдигна във въздуха няколко парченца лед от брега. — Достатъчно дълго, но... не можах да го направя.

Обърна се и започна да се отдалечава назад към бронираната кола.

Пътуването назад към жилището беше зловещо и изпълнено с онова шоково усещане, което човек получава непосредствено след тежко нараняване, когато светът изглежда далечен и невъзможен. Не бих могъл да си представя какво би се случило, ако тя се бе опитала да ме удари с брадвичката.

Подобно на нещо от един от онези проклети глупави стари филми.

Например за първата експедиция до Марс, който бе направен преди почти сто години. Филмът, в който ремонтната група излиза върху корпуса, когато започва „метеоритната буря“. Има едно перване като от куршум. Вътрешността на шлема на този човек се осветява, показвайки слисана физиономия, изкривена в агония. После светлината угасва и той е мъртъв. Лицевото прозорче помръква до черно.

Точно като това.

Нашите скафандри поддържат налягане само няколко милибара по-високо от околната среда на Титан посредством хелиев баласт. Може би, ако тя прореже моя скафандър, ще се получи искра и... Представих си как тичам към бронираната кола и изхвърлям ивици бавен син пламък.

— Предполагам... — каза тя.

Нищо. Навън небето бе тъмнокафяво и набраздено от златни ивици, толкова добре осветено, колкото е винаги небето на Титан. Някъде там, горе, сърпът на Сатурн ставаше все по-малък, сгъстяваща се сянка падаше върху пръстените му. Човек би могъл да каже къде е слънцето, едно малко искрящо петно в небето, подобно на парченце пиритна мъгла.

— Продължавам да се опитвам да мисля за начини, по които това би могло да бъде някаква фантастична химическа реакция — заговорих. — Имам предвид органична химия...

Тя се изкикоти, от което кожата ми настръхна.

Обратно в жилището, без скафандрите си, седнали край масата в безформените си комбинеزони, ние ядяхме толкова стари „караванни хъмпбъргъри“, че месото имаше вкус на филтърна хартия, питките бяха твърди като пластмаса, а пържените картофки сигурно бяха размразявани и замразявани отново най-малко веднъж в тяхната история.

Твърде много тишина. Кристи седеше и четеше рекламите върху гърба на хъмпбъргърната опаковка. Нещо за някакво състезание, в което ако запазиш опаковката и събереш четири подобни, можеш да спечелиш „научна ваканция“ на Лунната база.

Измъкнах опаковката изпод пръстите ѝ и погледнах ситния шрифт. Датата на екскурзията е била седем седмици преди катастрофата. Господи. Казах:

— Може би спечелилият тази екскурзия е още жив.

Или може би, знаейки какво предстои да се случи, те просто са го изпратили да си умре у дома.

Кристи ме гледаше втренчено с големите си и неразгадаеми очи.

— Възнамеряваш ли да ми разкажеш за цветните създания?

Мълчание, после тя бавно поклати глава.

Улових се, че мисля за начина, по който изглеждаше преди два часа, предлагайки ми добродетелта си като... по дяволите. Като

героиня от онези глупави романтични видеофилми, които Лайза гледаше винаги, когато ние... сега в главата ми няма нищо, освен Кристи с нейния комбинезон с отворен цип, висящи навън цици и очи, умоляващи ме да...

Почувствах лицето ми да се отпуска в кратка усмивка.

— На кого възнамеряваш да кажеш? — попита тя с присвити очи.

— На никого. Мисля, че... преразгледах твоето предложение. — Собственото ми хилене прозвуча нервно.

Лицето на Кристи потъмня и тя сведе очи, премрежени от гняв. После каза:

— Аз... аз не съм проститутка.

Не... Внезапно осъзнах мащаба на нейния подкуп, какво може би ѝ е коствало да направи това предложение.

И тогава си представих нас двамата, притиснати на малкото легло, може би проснати на пода на жилището, избутали настрана боклуците, за да освободим достатъчно голямо пространство.

Чувстваше ли как дишането ми става учестено?

Наистина ли?

Нямаше начин да разбера.

— Извинявай — казах. — Просто се опитвам да... облекча нещата. Разбираш. Искам да кажа... когато те видях с онзи пикел...

Тя бавно кимна.

— Наистина ли няма да кажеш на никого?

Свих рамене.

— Какво значение има това?

Притворени очи. Кристи пазеше нещо за себе си.

— Възнамеряваш ли да ми кажеш?

Дълъг неясен поглед. Решаваше какъв вид лъжа може да поиска да ми каже. Мълчанието се проточи, след което последва същото леко тръсване на главата.

— Добре — въздъгнах. После се обърнах и започнах да си обличам скафандъра, а тя седеше и ме наблюдаваше. Всеки път, когато я погледнех, лицето ѝ изразяваше нещо и тя сякаш искаше да го разкрие, каквото и да бе то.

Всеки път, когато видеше, че я гледам, лицето ѝ се затваряше като врата.

Щом облякох скафандъра си и го херметизирах, излязох през шлюза и тръгнах по своя път.

През цялото дълго пътуване обратно се опитвах да разсъждавам рационално за случилото се, но не можех. Всичко, което идваше в главата ми, беше: „Какво може да промени това сега?“ и „Защо тя е толкова умислена?“

Беше достатъчно загрижена, за да вдигне брадва и да си помисли, че трябва да разцепи главата на обречения мъж.

В цялата вселена бяха останали живи по-малко от две хиляди души. Рано или късно всички щяхме да умрем, когато техниката започнеше да се поврежда, когато числеността ни намалееше, резервните части се свършеха... когато всички полудеехме и се втурнехме с викове чисто голи към въздушните шлюзове.

Представях си как разхерметизирам бронираната кола, отварям вратата на шлюза, как се изправям на крака, поемам дълбоко от противния въздух и... по дяволите. Не мога дори да си представя как би могло да изглежда това.

Също като да седиш на електрическият стол със сърце в гърлото и със сетива, магически нащрек, чакащ щракването на включвателя, краткото бръмчене на проводниците и... и после какво?

Не знаем.

Странно. Само преди един ден, точно вчера, аз си мислех, че зная. Мислех си, че нямам нищо против, когато дойде времето... да.

Подобно на Джими Торнтън и неговия нож. Точно по същия начин.

Мислех да взема една купа с добре стоплена вода и, както си седя на леглото съвсем сам с купата между краката, пъхнал ръцете си и ножа под водата, да направя тези деликатни безболезнени порязвания, наблюдавайки образуването на червените облаци.

Може би ще бъде нещо подобно на заспиване, хм?

Джими приличаше на заспал, когато го намериха. Дори не бе разплискал водата, загубвайки съзнание.

Превалих билото на последния хълм преди базата и на хоризонта се появи Боунстелският космодрум. Паркирах бронираната кола върху

широк равен корниз в началото на приближаващото се дефиле, питайки се защо, по дяволите, кожата ми бе започнала да настръхва.

ТЛ-2 беше на площадката за излитане, изправена, заредена догоре с гориво и с извисяващ се към небето корпус. На Земята подобна ракета е заобиколена винаги от падаща кондензна мъгла. Тук, където подгриващите елементи се използват за предпазване на горивото от желиране, се получаваше тясна, леко вълнуваща се струйка, най-често термално изкривяване, която се издигаше право нагоре.

Днес тя се издигаше само на неколкостотин метра и после беше отрязана от ножицата на вятъра.

Докато наблюдавах, двигателите се запалиха, мехур синя светлина набъбна между устройствата за кацане и тъмната конусна форма започна бавно да се издига. Имаше едно внезапно сложно разцъфване на червено-оранжев пламък, когато свръхподгретият водород започна да влиза в реакция с атмосферните съставки.

Пламъкът беше дълъг красив синьо-бяло-жълто-червен език, извиващ се като вихрушка, докато се изкачваше на фона на оранжево-кафявото небе, минавайки първо през един прозирен син облачен слой, после през друг, след това започна да изчезва, превръщайки се в дифузна светлина и накрая в нищо.

Знаех, че ракетата се отправя към Енселадус^[8], където бяхме открили няколко милиона литра хелий, уловени в стара клетка от лед-9. Ценният газ бе едно от няколкото неща, които не можехме да направим или изкопаем на Титан.

Когато отново подкарах бронираната кола на път за дома, мислех си как ли би изглеждало, ако се опитам да живея през останалата част от живота си на Луната, земната Луна, единствената истинска Луна, която мъртвата стара Земя бе окачила като жив въглен в небето си.

Може би правехме грешка.

Може би те, всички, трябваше да дойдат тук.

Шофирайки под едно безинтересно кафяво небе, заобиколен от обвит в синя мъгла червено-оранжево-златист пейзаж, отново се опитах да мисля за малките зверчета на Кристи, но не успях.

Реших да се скрия в стаята си. Взирах се известно време в преградната стена, после включих устройството за връзка, наблюдавайки с тревога, когато екранът заискри, задавен за момент от цветови смущения, преди да се появи менюто на системата.

Какво ли ще стане, когато електрониката си отиде?

Всички ли ще умрем тогава? Или ще се опитаме да я заменим с временни ръчно направени приспособления и да излетим без електронна система за управление. Ще се опитаме... съществувала е космическа програма, преди да е имало истински компютри. Хора на Луната, нещо такова. Тази технология може би ще ни измъкне оттук. Може би не.

В библиотеката на базата нямаше нищо, което да не съм гледал вече стотици пъти, освен тази последна дузина епизоди от „*Que'l Horreur*“^[9], френскоезичната ситуационна комедия, която е имала луд успех точно преди края. JPL прахоса за нея един от своите последни предаватели на Земята, който изпращаше сигнали към комуникационни спътници и... е, добре, те знаеха. Трябва да са знаели. И какво са си мислили?

Не мога да си представя.

Бях наблюдавал първия епизод около трийсет секунди — щастлив смях, светлосиньо небе, бели облаци, зелени дървета, река Сена и Айфеловата кула.

Стоях в стаята си, така че да не трябва да си имам работа с Джена, която не ме изпускаше от поглед, когато минах през столовата да вечерям. Отидох в стаята си и после не можах да спра да мисля за нея, за последния път, когато бяхме... което доведе до мислене за Кристи с нейния разтворен комбинезон, предлагаща себе си на една съдба, по-лоша от смъртта. После преминах към Лайза, просната на нашето брачно ложе.

Говори се, че човек не може истински да си спомни болката, спомня си я само като факт, а не точния начин, по който се усеща. Може би същото е и с истинското щастие.

Висях като призрак под тавана на едно помещение, което вече не съществуваше, и гледах надолу към голата жена, чийто допир, вкус, усещане и смях бях загубил, борейки се със загубата, мъчейки се да използвам отново няколкото частици и парченца, които ми бяха останали.

Понякога се питах, защо изобщо напуснах Земята. Вероятно бихме могли да бъдем щастливи без парите. Може би.

Съжалението, казват хората, е най-скъпото нещо на света, но това е лъжа. Съжалението е безплатно. Можеш да получиш толкова съжаление, колкото поискаш. И тогава, когато престанеш да го искаш, разбираш, че то си остава твое завинаги.

По някое време, докато се взирах в системното меню на базовата библиотека, спомненият образ на Лайза се превърна в много по-пресния образ на Джена, потна и страдна в прегръдките ми, после някак си в Кристи с умоляващи огромни очи.

На следващия ден продължих към Работен пункт 17 — една платформа за сондиране върху задната страна на билото Аерхърст, отвъд „Аланхолд“. Седях отгоре на дълъг склон с изглед в дълбочина като нищо на Земята или на което и да е друго място, на което съм бил. Склонът бе дълъг, равен и се губеше в мъглата на разстояние десетки километри, подобно на най-голямата ски-писта, която човек би могъл да си представи.

Когато дойдох тук за пръв път, тези прекрасни и странни изгледи ме караха да мисля за всички места, където вече съм бил, за червената креда на Марс, за назъбените оранжеви планини на Венера и за меките черни равнини от лава на Луната.

Караха ме да си спомням моето първо зърване на Земята от космоса — гола, невероятна, със заскрежена синя повърхност, гледана от другата страна на небето.

Спомням си как стоях на върха на крайния склон на Тера Нурса, гледах над невъобразимата пустош на Восьчното море и се питах, дали не трябваше да кажа на Лайза, че никога няма да се върна у дома, че ще продължа да ѝ изпращам парите, всичките пари, но че тя ще трябва да намери друг мъж за помощник при харченето им и от него да има онези деца, за които бяхме мечтали.

Господи, по онова време се говореше за луните на Уран! А аз започнах да си мисля какво ли ще е да стоиш върху стръмна скала с височина десет километра. Започнах да мисля за гейзерите на Тритон, за мъждивия син Нептун, увиснал в черното небе отгоре...

Това все още имаше силата да ме накара да получа вътрешен спазъм от желание.

Работен пункт 17 се управляваше от две рускини, докарани от „Фор Троянс“ преди около две години. Те бяха яки червенокоси геоложки от Казахстан с неизразителни лица. Приличаха си като сестри близначки, вероятно бяха на по около четирийсет години, а може би много по-възрастни, и бяха бродили из Слънчевата система някъде около петнайсетина години.

Винаги се държаха като шутове. Беше забавно да са наоколо. Непрекъснато се ръчкаха помежду си, говореха цинизми, половината на английски, половината не, шегуваха се относно това коя възнамерява да ме има първа и коя втора, въпреки че аз винаги си ги представях като лесбийки.

В тяхното жилище с неговата неприятна миризма на кисело, докато наблюдавах как едната от тях сваля скафандъра си с щръкнал широк задник и как шевът на комбинезона ѝ започва да се разпаря в мястото на най-силно опъване, направих някаква вулгарна забележка.

Ирина, мисля, че това бе тя, погледна към Лариса с опулени от изненада очи, после обратно към мен, с едва доловима усмивка.

— Ух. Съжалявам.

Ирина се изправи, сега с лице към мен и с все още смъкнат до глезените скафандър, и много любезно каза:

— Не съжалявай. Безпокояхме се за теб.

По-късно седях на едно от моите места за паркиране, високо на върха на Аерхърст, върху зъбер от чисто бял лед, стърчащ от мястото, където утъпканата следа пресичаше ниското рамо на рязко спадащ заоблен връх, с угасени светлини, изключен двигател, почти минимално хранване, и се вирах навън през прозореца.

В далечината, над низините, вилнееше буря с пороен дъжд. Огромен плосък сиво-син облак висеше под потъмняващото небе. Валежът под него беше като някаква поантилистка^[10] мъгла, изпъстрена с твърде ситни точки, за да могат да се видят, и все пак някак си там — един безкраен сребърно-син стълб, закриващ пейзажа отвъд.

Атмосферно охлаждане.

Знаех, че някъде над облаците Сатурн почти е изчезнал, станал е черен и закрива Слънцето. Вдигнах поглед и се опитах да различа краищата на сянката, да различа радиационното разпръскване от плоскостта на пръстените, но днес турбуленцията беше твърде голяма.

Може би някой друг път.

Точно каквото мислех да кажа на Ирина и Лариса, очаквайки предложение, което изобщо не дойде. Все пак ми бе приятно да мисля, че се безпокоят за мен. Сякаш все още бях от значение за някого.

Лампичката на приемника върху таблото започна да мига, една улавяща погледа последователност от червено-синьо-кехлибарено-зелено през интервал между цветовете четвърт секунда, при което те се смесваха в кратък ярък блясък. Пресегнах се, докоснах един бутон, съобщих паролата си и се заслушах.

— Можеш ли да ме впишеш в графика си за ремонт? — изплува от радиосмущенията гласът на Кристи.

В този глас имаше нещо странно, нервно, неохотно, пламенно. Или може би само си въобразявах. Какво може да разчете човек в един глас, сведен до шепот от радиосмущения?

— Какво не е наред?

Дълга пауза.

— Не съм сигурна. Може би същото като преди, но по-лошо.

Досега не се бе повреждало нищо значително. Няколко изгорели чипа — нищо сериозно, което да не може да почака, ако не бях... Прегледах графика си, мислейки за Кристи, за нейните цветни воськоподобни животинки, за...

— Аз съм на рутинна ремонтна обиколка по автоматизираната геофонна верига от тази страна на билото. Мога да се отклоня до твоя работен пункт между номера три и четири.

— Кога?

Спешно?

Вече нищо не е спешно.

— След трийсет и един часа — отвърнах.

Много по-дълга пауза.

— О.

Разочарованието беше абсолютно, пробило си път право през смущенията.

— Мисля, че ме устройва — каза тя.

— Ще се видим тогава.

Натиснах бутона и се облегнах назад, за да наблюдавам зараждащата се буря с дъжд, докато небето отгоре бавно потъмняваше и приемаше наситените цветове на калта.

Какво може да се е случило? Какво ли очаква тя? Дали имаше нещо общо със създанията от стопена креда? Определено нямаше нищо общо с мен. Мислите ми се зареяха отново към нейния комбинезон с отворен цип и ме накараха да се усмихна на себе си. Никога не съм бил с ограничен ум. Никога през този живот.

Но се случват странни неща, когато животът е редуциран до краен стрес.

Когато пристигнах на работния пункт, тя чакаше в скафандър отвън до електростанцията. После заскърца във въздушния шлюз, докато минаваше през него. Рядко съм бил в бронирана кола, когато някой друг се е качвал в нея. Глухото тупкане от колена и стъпала по метала и пластмасата и странните запитания бяха твърде неестествени.

Вътрешният капак се отвори, изпълвайки кабината със слаб дъх на алкохол и амоняк, бързо изместен от човешките гастро-чревни миризми, когато Кристи отвори шлема си и го сгъна назад.

Спомних си една стара история, в която се говореше за миризмата на Титан, и нейният автор размишляваше за метана, блатния газ и всички миризми в двора към плевнята.

Глупаво.

Хората слагаха бутанолов тиол в природния газ, така че по миризмата да се установи, когато е налице изтичане.

Лицето ѝ бе запотено като при задух, сякаш от пребиваването ѝ в скафандъра я бе хванала клаустрофобия.

— Да вървим — каза тя.

Освободих съединителя и потеглих. Накланянето на кабината я хвърли върху рамото ми. Усетих как се подпря, запазвайки каквото разстояние можа, което не бе голямо в това малко пространство. Каква част от онова, което чувствах, беше вкаменена емоция, замръзнали в главата ми стари подпрограми?

Не зная какво искам, защото се страхувам, така ли беше?

— Кристи — попитах, — кога ще ми кажеш какво става?

Обърнах глава, за да я погледна. Лицето ѝ бе на не по-голямо разстояние от широчината на длан, но гледаше напред с немигащи очи, докато наблюдаваше приближаването и отминаването на познатия пейзаж на Титан. Отгоре притъмнялото небе беше с цвят като на прясно натъртено място — синьо и сиво, обагрено с неясни морави ивици.

После тя завъртя глава към мен и ме погледна в очите. Това я приближи достатъчно, за да усещаме взаимно дъха си. Известно е как протича това. Вие си попадате взаимно в лицевото пространство и там има напрежение, защото следващият ход е лекото привеждане напред, което...

Кристи отново отвърна поглед, не навън, а просто към вътрешната повърхност на стената, към таблото с прекъсвачи, монтирани приблизително на равнището на очите.

— Каза ли на още някого?

— Мисля, че няма нищо за казване — отвърнах, като свих рамене.

Никаква реакция. Напрежение в дъгата на шията ѝ. Искан да протегна ръка и да я докосна, да ѝ кажа някоя глупост от рода, че всичко ще бъде наред. После, обвил ръка около тялото ѝ, нахлул в нейното пространство... има нещо в уязвимостта на страха от това, че нещо ужасно не е наред.

— Спри тук — каза тя. — Нека излезем.

Бяхме стигнали при скалите до брега, но все още имаше известно разстояние до познатия път надолу. Излязохме от шлюза един по един и тръгнахме по моите по-раншни следи към мястото, където я бях шпионирал преди. Сега към тях се бяха присъединили голям брой други отпечатъци от ходила, стотици в двете посоки.

Мисля, че всичките бяха нейни.

Над групата уреди се издигаше тънка струйка черен дим, подобна на удължена капка туш в чиста вода, която се размесва с проникващите потоци и тъкмо започва да се размива.

И всичко около нея на брега беше сблъсъци и цветни петна, сенки и форми, движещи се непрекъснато наоколо, всичките толкова бавно. Докато наблюдавах, едно тъмносиньо петно се приближи и протегна дълго тясно пипало. То дойде в границите на няколко

сантиметра от един от опорните крака, поколеба се за момент и го докосна.

Пипалото се сбръчка и бързо се отдръпна към главното тяло, което, изглежда, се обърна, превръщайки се в по-светъл нюанс на синьото. После за миг изчезна, потъна в брега.

Във въздуха се виеше още една спирала, издигаща се над групата уреди. Тя се отдалечаваше бавно, докато се разсейваше. Мислех си за образа, който бях взел от онова по-раншно замърсяване на уредите. Вероятно все още беше в хладилника на бронираната кола, където го бях оставил.

Малки животинки изследват чуждоземната машина. Невинни малки животинки отиват на сигурна смърт.

Дали любопитството е някакъв тропизъм^[11]?

Нощни пеперуди, привлечени от пламъка.

— Май ще излезеш права, а?

Не знам какво очаквах да последва, но тя каза:

— Веднага си изключи радиото.

— Ама...

Кристи се обърна и постави ръка на рамото ми. Не можех да я почувствам през материята на скафандъра, ала тези големи очи... Изключих го и зачаках. Тя просто се извърна и бързо се отдалечи към стръмната скала, в опасна близост до ръба ѝ, като се има предвид крехкостта на този химически лед, и след като преброи до три, изключи енергийното устройство за носещи пулсиращи вълни на комуникационната система на своя скафандър.

Всичко приличаше много на някакъв филм.

Долу, на брега, воськоподобните създания замръзнаха на място. Беше съзнателно замръзване, точно както постъпва паякът в момента, в който установи, че го наблюдават. Това внезапно свиване, насочените към вас очи на чуждо същество, изпълненият с незначителни мисли паяшки мозък.

Спомних си начина, по който едно от тези създания бе образувало петно от оранжеви точки преди и това ме подсети за един научен филм, който бях гледал като дете — високоскоростна фотография на слузеста плесен в действие. Зловещо. Но не повече от това.

Внезапно брегът между две съседни структури опустя.

Във всички тези стари филми, стари истории, човек чувства този момент по ужасно погрешен начин, не е ли така? Посегнах към контролното табло на моя приемник, но Кристи, улавяйки движението ми с ъгълчето на окото си, вдигна възпиращо ръка.

Чакай.

Аз...

Долу, на брега, се образува хоризонтална синя плоскост с нацърбени краища. Време за няколко удара на сърцето, после розова ивица с отчетливи ръбове се плъзна през най-близката страна до нашия наблюдателен пункт.

След това от другата страна се появи с плъзгане някаква конична форма, спускайки се явно към розовата ивица.

Спускане.

Точно преди да я докосне, под тъпата страна на конуса бликна червено-оранжево завихряне. То забави движението си до нула и бързо измъкна малки крачета за кацане. Върху повърхността заискриха огнени пръски, после изчезнаха. Появиха се малки сини и зелени точки, обхванати в розовото, и плъзнаха към неподвижния конус. Щом го достигнаха, една по една те ставаха черни и изчезваха. След известно време можеше да се види, че се бяха научили да спазват дистанция, реейки се около ръба на картината.

Устата ми бе пресъхнала, когато включих радиото си и прошепнах:

— Откъде, по дяволите, знаят какво представлява нашето чувство за перспектива?

Шепнех, сякаш някой можеше да подслушва. Някое създание.

Гласът ѝ едва ли беше нещо повече от тих полъх на вятъра, минаващ през слушалките ми:

— Те не са истински двуизмерни създания.

Това не е Страната на двуизмерните. Те не са восьъчни рисунки върху грундирана повърхност.

Под конуса разцъфна огън и се издигна, излизайки от картината, а всички останали сини точки станаха черни, преди да изчезнат.

След известно време повечето от тях изпълзяха от ръба на картината, преминавайки през розовата ивица към мястото, където преди малко се намираше конусът. Отначало водачите станаха черни и

изчезнаха, но само за съвсем кратко. Те скоро извършиха своите изследвания и продължиха да се плъзгат по пътя си.

Синята равнина със своите празни розови ивици внезапно изчезна и брегът отново опустя.

Обърнах се към нея и я попитах:

— Защо ми показва това?

Гледана през лицевото прозорче, Кристи беше само очи. Големи сини очи. Сериозни. Уплашени.

— Не взех това решение сама. Аз не съм... — Дълго колебание. — Знаеш.

Да. Не съм Господ. Ето каква е работата.

Обратно в жилището, след дълго мълчаливо пътуване, ние седяхме заедно по комбинезони, правехме си чай и го пиехме, подхващахме незначителни разговори, които не водеха до никъде, въртяхме се в кръг, сякаш нещо се бе променило или напротив.

Тук сме мъртъвци, мислех си аз на връщане, докато наблюдавах навяването на снежни преспи върху утъпкания път пред бронираната кола. Натрупването се забавяше, сякаш се готвеше да престане, а после внезапно вятърът вдигаше снега като ято птици, устремени към небето, изчиствайки пътя пред нас.

По-малко от две хиляди оцелели...

В старите истории и в старите филми това щеше да е повече от достатъчно. Две хиляди горещи и страстни Адамовци и Еви, които разпространяват своите бърлоги и разширяват заеманото от тях пространство, бродят из неотдавна насечения пейзаж, спират за малко до бреговете на някое безкрайно пусто море и тъй като са плодовити, се размножават, докато не покрият отново цялата Земя.

Тази звездна система повече не съдържаше обитаема планета.

Частици от спомени, откраднати от новинарския видеопреглед на Лунната база. Когато „Оберт“ достигнеше дома с екипажа на Венерианската орбитална станция, който не трябваше да се самоубива, той щеше да донесе куп устойчиви сонди, предназначени за изследване на повърхността на Венера.

Устойчиви сонди и, разбира се, един от пилотираните венериански ландери.

Тогава щяхме да знаем със сигурност. Тогава щяхме...

Не можех да спра да си представям, толкова за кратко, себе си в този първи прокълнат екипаж, спускащ се с венериански ландер през ревящата кафява кал към едно меко кацане в собствения ми заден двор.

Бил съм на Венера. Притежавам квалификацията за операции извън борда на венериански космически апарат. Аз...

В детските си години четох някаква научна статия, в която се споменаваше, че ударът на „Чиксулуб“ в КТ „Боундари“ е бил „като да занесеш горелка в западна Северна Америка“.

Образът в моята глава се експонираше двойно, като образ от разрушени и изгорели градове, подобно на нещо от фантастична атомна война, наложено върху реалността на килим от охлаждаща се лава.

Само струйки дим.

Това е всичко, останало от него.

Кристи ме гледаше странно, с лице, потопено в парата на чашата с чай. Един Господ знае какво трябва да е било изражението върху лицето ми. Имала ли си някого, Кристи Мейтнър, или са умрели само непознати? Милиарди и милиарди непознати.

— Мисля, че ще е по-добре веднага да говорим за това — каза тя. Неизказано остана „независимо дали искаме или не“.

Кимнах, без да зная какво исках, взирайки се в лице, което изобщо не беше изразително и не се различаваше особено от моето собствено. Опитах се да си спомня как изглеждах, да повикам мъжа в огледалото, но там имаше само мъгла. Нямахме никакъв начин да разбера в какво се вираше сега тя с тези големи дълбоки очи.

— Всичко е толкова просто, Ходжа — продължи Кристи. — Те са живи и това е техният свят. Ако останем тук, дори само няколко десетки от нас, околната среда на Титан ще започне бавно да се променя, докато не се превърне в свят, вече необитаем за тях.

И тогава?

Правилно.

— Има ли сега някакво значение нашето знание, че те са разумни същества?

Тя поклати глава.

— Ако ние си сътрудничим в запазването на видяното от нас в тайна, в предпазването на останалите от сблъскване с него, щом

веднъж си заминем обратно за Лунната база...

— Земята не може да се възстанови, а ние не можем да оцеляваме вечно в Лунната база — възразих аз. — Системата Сатурн е нашият най-добър залог, иначе ще се разпръснем твърде надалеч. Дори Марс...

— Шансът е срещу нас, без значение къде сме — отсече тя.

Кимнах.

— И така, ние идваме тук, заличаваме титанците и после все пак измирам, затривайки тяхното бъдеще, също като нашето.

Означаваше ли нещо това? Каква е следващата ми реплика? Зная: „Кристи, имаме стопроцентово доказателство, че животът във вселената е широко разпространен.“ Правилно. Идиот. Спомних си начина, по който изглеждаше тя: с така бледо лице и големи очи, стояща зад мен с брадвата, готова да убие. Колко много титанци щяха да експлодират и изгорят под брега, ако бе пролята моята кръв?

— Значи затова е цялата тази работа, а? — попитах аз. — Някаква добра старомодна еко... — Правилно. Подобно на идиотите, които протестираха срещу изстрелването на „Касини“ преди всичките тези години, докато не се правеше абсолютно нищо относно стотиците хиляди водородни бомби по света.

Избери своята цел. Някои са по-лесни за избиране от други.

— Не е толкова просто. — Изглеждаше уморена. — Ако беше само затова, че са живи същества, разумни живи същества, ти не би седял тук сега.

— Мъртъв и погребан? — попитах с усмивка. — Това щеше да ти е трудно да обясниш.

— Не мислех ясно. Бях изпаднала в паника, че ти...

— Тогава какво? Защо съм все още тук?

Дълго, дълго виране. Все още се опитваше да разбере дали зад моето лице се крие някакво, подобно на нея, човешко същество.

— Онзи ден — заговори накрая — открих доказателство, че процесът на техния живот включва някакъв вид насочен ядрен синтез.

Можеше да се види изразеното на лицето ѝ облекчение. Ето. Казах го.

И...

Ядрен синтез?

А сега да уточним подробностите.

В онези стари истории и филми подробностите винаги са важни — въображаема наука, дискутирана от щастливи компетентни герои, докато от машината не изскочи Бог и не изрече своята решаваща заключителна фраза.

Сега?

Не е важно.

Вече не.

И все пак...

— Това може да наклони везните в наша полза — отбелязах аз.
— Идваме тук, научаваме се да ги използваме и оцеляваме като вид.

Лицето ѝ помръкна.

Не мисля, че очакваше от мен да стигна толкова лесно до този извод.

Вероятно тук имаше някакъв сценарий, в който педантичният учител обяснява разни неща на зяпналия в захлас механик с възможно най-прости думи. Такава е историята, нали?

Кристи седна отново на стола си и въздъхна.

— Не зная какво трябва да правим. Ти знаеш ли?

Някои хора обичат да се преструват, че взимат рационални решения. Това се нарича поведение за търсене на извинение. Кристи и аз седяхме дълго време един срещу друг. Заради напрежението изглеждаше, че се готвим всеки момент да заговорим, но изобщо не го сторихме. Искан ли някой да е първият, започнал да предлага извинения? Не, не аз. Какво ще кажеш ти? Ако е било достатъчно важно да посегнеш към брадвата, със сигурност...

Мисълта ми не беше ясна.

Правилно.

И така, поговорихме за доказателството, което тя ми обясни с възможно най-прости думи, после успях да уловя нишката и започнах да я навивам в моята собствена база от знания, разбирайки я от моя собствена гледна точка. Разбиране. То е важна част от извинението за онова, което правиш, нали?

Или което не успяваш да направиш.

Помисли за възможностите, Кристи.

Помисли за технологията, която бихме могли да създадем тук. Помисли за ресурсната база. А титанците? Важно ли е какво става с тях?

Накрая заспахме — аз, свит на пода, а Кристи на леглото си, свита на кълбо, с гръб към мен и глава в неясните сенки между тялото си и стената. Известно време лежах буден и се опитвах да мисля за цялата тази проклета история, опитвах се да убедя себе си, дявол да го вземе, че тя има някакво значение.

Но много часове по-късно, когато се събудих, Кристи беше на пода до мен, заспала, без да ме допира, с глава върху един ъгъл на сгънатото одеяло, което използвах за възглавница.

Лайза никога не постъпваше така. Тя трябваше винаги да ме докосва, когато спяхме заедно, понякога свита на кълбо до гърба ми, друг път настоявайки да я прегърна като защитна обвивка. Спомням си, когато бяхме много млади и нови един за друг, как се събуждах понякога, за да открия, че диша право в лицето ми.

Обикновено наричах това взаимно дишане в дъха на другия. Не бях в състояние да си представя нещо по-интимно.

И така, след като се събудихме и закусихме, ние се качихме в бронираната кола и се отправихме пак към брега на Восъчното море, където в края на краищата ни очакваха приказките за наука.

Не зная какво ме накара да спра бронираната кола на крайния склон. Може би просто някакво... чувство за нещо неизбежно. Може би просто копнеж по гледката. Кристи ме изгледа втренчено за секунда или две, когато ѝ казах да излезе. Двигателите на Стърлинг караха рамата под нас да вибрира, да занася в коловозите. После тя кимна, спусна шлема върху лицето си и започна да повишава налягането в скафандъра. Сбръчканата светлосива кожа ставаше все по-твърда и лъскава, заличавайки нейните форми.

Когато изпускателният клапан изпъшка и я видях през прозорчето на кабината, внезапно си спомних за една стара телевизионна реклама от ретро модата по времето, докато бях ученик в прогимназията. Пилсбъргски американски пехотинец.

Американски пехотинец. Странно. Питам се, дали тези отдавна умрели писачи на реклами са си го представяли с тенекиен шлем и пушка „Енфилд“ с щик да марширува изправен и решителен под автоматичния огън на ничия земя.

Мисля, че Кристи се успокои, когато се присъединих към нея на повърхността, без да има никакъв начин да разбере през визьора на скафандъра, зад който се намираха същите тези очи, със същото им изражение — един наложен ефект на изненада, страх и възмущение. Но тя ме последва до ръба на стръмната скала, където спряхме и аз я оставих да застане зад мен с образа на брадвата, достатъчно пресен, което едва ли имаше значение.

И, разбира се, налице бе стръмната скала. Едно силно бутване и ще полетя надолу към... не зная какво. Гравитацията тук е достатъчно слаба, за да оцелея след падането при това атмосферно налягане от два бара, но... дали скафандърът би издържал?

Представих си как експлодирам като бомба.

Отгоре небето се простираше към отсъстващия хоризонт подобно на червено покривало с набръчкани облаци от необработена вълна, нацърбени тук и там, навсякъде с кухини от пурпурни сенки, малки дупки в нищото.

Долу, на сребристия бряг, платформата с уреди бе оградена от пръстени неподвижни капки, всеки пръстен с един-единствен цвят, които си проправяха път навън от хардуера.

— Никога не съм виждала това преди — измърмори Кристи.

Радиото правеше да изглежда като че ли тя бе в моя скафандър, притисната към гърба ми с брадичка на рамото ми и говореща в ухото ми.

Ако човек се вгледаше внимателно, би могъл да види, че капките бяха свързани помежду си с тънки нишки, монохромни по дължината на пръстените, смесени между тях. Бавно една от капките протегна пипало към платформата. Точно така. За минута то ще почернее и ще се свие, сбърчвайки се навътре в себе си, докато капката майка го доближи с издадената си част и го погълне. Щеше ли тогава пръстенът да се приближи, а всеки войник в тази редица да направи лесна крачка напред в празното пространство, подобно на гърци в сгъстен боен строй?

— Питам се защо ли го правят? — каза Кристи.

Отиват на сигурна смърт в преследване на знание ли?

Добър въпрос.

Пипалото се забави, когато дойде по-близо, сплесквайки се, разширявайки се и образувайки един вид двуизмерна чаша в края си —

чаша, която се преместваше бавно напред-назад, извивайки се по повърхността няколко сантиметра навън. След малко във фокуса на чашата започнаха да се образуват жълти капчици, които се откъсваха и бързаха обратно по пипалото към капката майка. Оттам те се копираха точно, разпространявайки се по пръстена и после навън.

— Мислиш ли, че знаят за нашето присъствие тук? — попитах.

Първата капка отдръпна своето пипало, докато следващата в редицата издаде някакъв идентичен... инструмент? Беше ли това правилната дума? Изследваше следващата секция на топлинния щит на платформата.

— Не зная — отвърна Кристи. — Тяхната чувствителност към радиото не е толкова голяма. Винаги трябва да усилвам носещата вълна до максимум, за да привлека вниманието им.

Обърнах се и закрачих назад по пътя, по който бяхме дошли.

— Мисля, че просто трябва да продължим надолу и...

Не бях сигурен какво възнамерявах да предложа. Кристи ахна и протегна ръка, като сграбчи моята между лакътя и рамото толкова силно, че скафандърът ми се смачка и принуди хастара да допре кожата ми. Усещането на студената влажна пластмаса ме накара леко да потръпна.

Когато погледнах назад, долу, на брега, пръстените се бяха разчупили. Сега капките бяха съвършено сферични, появяващи се и изчезващи в напукания лед, подобно на цветни топчета за пинг-понг, които подскочат във вана с вода. Подскочат в унисон.

Едно, две, три...

После експлодираха като безброй сребърни дъждовни капки. Стремяха се една към друга, смесваха се и се разстилаха като рисуван прилив, докато брегът се превърна в плътно сребърно огледало, изпълващо пространството между стръмната скала, морето и групата уреди. То отразяваше леко замъглен образ на червеното небе отгоре в комплект с ленти златиста светлина, минаващи през малките пролуки и дупки в облаците и очертаващи снежните преспи, които се местеха подобно на пращинки в ленив летен следобед.

Някъде горе видях да плават в небето мънички парчета многоцветна дъга.

Образът в огледалото потъмня, отслабвайки бавно, сякаш падаше нощ. Въпреки това истинското небе висеше над нас непроменено.

Лентите светлина потъмняваха, червеното стана оранжево, после кафяво, после синьо, после тъмносиньо, после почти черно.

Почти, защото сребърните петна останаха.

Сребърни петна в особено позната схема, частици светлина, скупчени тук и там, събиращи се към една диагонална лента през средата и...

Ахването на Кристи ме накара да си въобразя топлина в ухото, когато тя разпозна това частица от секундата преди мен. Е, разбира се. Тя бе видяла реалния образ много по-неотдавна от мен.

Звездите отслабнаха. Млечният път се превърна само в прашно, мъгляво подобие на себе си.

— Как? Как могат да *виждат*... — чух гласа на Кристи.

В центъра на звездното поле неочаквано изникна ярка сребърна светлина, заобиколена от по-слабите светлини, някои по-ярки от други, повечето бели, някои цветни, тази тук синя, онази там червена.

Миниатюрни ярки мъниста започнаха да излитат от синята светлина, отклонявани от оранжевия Юпитер и отправящи се към жълтия Сатурн. Някои от тях спираха там, други продължаваха да летят и изчезваха от сцената.

В редица през най-долната част на картината, където тя бе страната, обърната към нас, се появиха плоски почти схематични изображения на космически кораби, съответстващи на всяко миниатюрно мънисто, докато то летеше. Малък „Пионер“. „Вояджъри“. „Касини“ и „Хюйгенс“...

— Питам се, колко отдавна са знаели? — попита Кристи с глас, който не бе по-висок от тих шепот. — Защо са чакали толкова дълго... и защо мен?

Ако те знаеха за „Пионер“, тогава са знаели за нас още когато моят баща е бил малко момче, а моят дядо — млад мъж, отдаващ се на космическите дела, представящ себе си в бъдещето все още млад, силен, жив и щастлив.

Долу, на брега, слънчевата система избледняваше и оставяше зад себе си загатване за звездни полета, после като мигаща светлинка се появи синя Земя, океани, покрити от разкъсани облаци, континенти, очертани в нюанси на охра, трудни за разпознаване, обикаляни от една малка сива Луна.

Почувствах как ръката на Кристи стисна още по-силно рамото ми, знаейки какво предстои.

Там. Астероидът. Ярката виолетова светлина на водородните бомби. Разстилането на фрагментите. Ударите. Червеното зарево на магмата. Разстилащите се кафяви облаци.

Зачудих се за кратко дали те имаха нещо общо със скалата, пресякла нашия път. Не. Просто изплува някаква стара история, блед спомен, останал в главата ми от времето, когато бях дете.

Едно от онези проклетни неща, на които учим нашите деца, защото не знаем какво е действителност. Не знаем и не ни интересува.

Някъде в главата ми някакъв лошо захранван генератор на истории доставяше картини на онова, което щеше да последва. Долу, на брега, щеше да се образува картина на чуждоземец с пипала. Нещо, което не беше човек, но бе във възможностите на земната еволюция, щеше приканващо да протегне лапа на бозайник.

Заведи ме при вашия вожд.

Какво си спомнях?

„Благородните хищници“?

Може би.

Долу краят на света избледня, заменен от бял диск, нагънат в концентрични пръстени. Той се въртеше сякаш в триизмерно движение и ни показваше сложни механизми, важни механични подробности, очевидно системи за управление.

— Лещи на Френел — казах аз.

— С това биха могли да виждат през облаци, ако можеха да го построят в действителност — отбеляза Кристи. — Да видят Слънцето, по-големите планети и по-ярките звезди като топлинни петна в тяхното небе. Но...

Инфрачервеният телескоп бе заменен от изображение на Титан, разпознаваемо от топографията на Тера Нурса, Титан, набразден от неговите облаци. Изображението се въртеше, показвайки полукълбото на Восъчното море, носещо взаимосвързани концентрични пръстени, някаква гигантска версия на областта, в която бяхме дошли най-напред тук.

— Интерферометър с дълга линия на развъртане — каза Кристи. — С достатъчно изчисления...

Ако можеха да го построят.

Ядрен синтез?

— По какво различаваш жизнения процес от технологията?

— О — възкликна Кристи. В гласа ѝ прозвуча изненада.

Въображението не изгражда нищо. Нито дори знания за това как да се гради. Не, докато не успееш някак си да го проектираш в реалния свят.

На брега се образува още една картина — някакъв фантастично подробен портрет на космодрум, показващ двата ландера, изправени на техните ракетни площадки. Отгоре, върху билото, мънички сини титанци чакаха на безопасно разстояние, застрашително, подобно на индианци, изправили се над засадата на глупаво строената в дефилето конница.

Една синя сфера се търкулна надолу към малките кораби. Очаквах те да бъдат съборени като кегли пред топката. Тя обаче се спря недалеч от тях. Миниатюрни човечета в скафандри свързаха синя нишка към топката и към корабите. Топката започна да се свива, докато напълно изчезна. Корабите излетяха, изхвърляйки червен пламък, преминаха през гъст черен облак и се стопиха.

Зад тях, част по част, изчезнаха базата и космодрумът, оставяйки след себе си пуст пейзаж.

Кристи въздъхна в слушалките ми.

Просто още една твърде добре позната приказка, това е всичко.

Сребърният екран отдолу се изчисти отново и се превърна в бледи звезди на фона на кадифена тъмнина, засенчвани от бавно движещ се планетариум на Слънчевата система. Топчици светлина се движеха от Сатурн към синята Земя. Кафява, помислих си аз. Трябваше да я направят кафява.

Небето оставаше пусто.

— Мисля... — започна Кристи.

— Че ни изпращат у дома да умрем ли? — попитах шепнешком.

Появи се още една топчица, прекоси пространството от Земята до Сатурн, после пак се върна у дома. След това отново. И отново. Появиха се още топчици, този път от Сатурн към Нептун. След известно време пътуванията започнаха триетапен маршрут — Сатурн, Нептун, Земя.

Какво е това при Нептун?

Тритон, разбира се.

Спомних си колко много винаги ми се е искало да отида там, почти желяйки да напусна Лайза, само за да мога да видя прозирните гейзери на фона на тъмносиния свят, на ръба на безкрайността.

— Те ни изпращат към дома на Луната. — Гласът на Кристи звучеше някак си глухо, сякаш говореше от недрата на сън. — Помагат ни да оцелеем чрез търговия и... аз... — Тя млъкна.

За какво мислиш, Кристи? Че в края на краищата ще можеш да видиш атмосферите на газовите гиганти ли? Това ли е?

— Не сме в състояние да добиваме тритий от атмосферата на Юпитер, откъдето може свободно да се вземе — каза тя. — Не и в тази радиоактивна околна среда. Във всеки случай не скоро.

Тритий. От дълбините на миналото внезапно изплуваха така отдавна забравените конструкции на „Дедал“.

— Дори тук, на Сатурн — каза тя, — има дълбок гравитационен кладенец, който ни пречи. И при опасността от сблъскване с отломки, движещи се спираловидно от екваториалната плоскост на пръстена навътре. Нептун...

Газов гигант с ниска плътност и колкото си искаме тритий. Плюс голяма ледена луна за титанците да...

Изведнъж от Земята бликнаха огромен брой ярки искри, движещи се не към друга планета, а отдалечаващи се в небето отзад — небе, чиито звезди отново блеснаха ярко, а флотилията от искри ставаше все по-малка и по-малка, докато се смеси с шарките от звезди.

— Мисля, че е нещо в Паво — промърмори Кристи. — Никога не съм била добре запозната с по-малките съзвездия.

Делта Павонис?

Има ли планета там? Планета точно като тази, която загубихме?

— Мислиш ли, че тяхната технология е толкова добра? — попитах аз.

Тя вдигна поглед към мен, все още нищо повече от големи очи, гледащи навън през издраскана замъглена пластмаса.

— Може би не — отвърна тя. — Не тук в леда и студа. Но заедно с нашата...

Може би беше така.

— Мисля, че не ние в края на краищата взехме решението.

Събудих се посред нощ и отворих очи в тъмнината, нарушавана от синята светлина на контролното табло. Тя хвърляше сянка от главата и разрошената ми коса върху стената на жилището. Кристи се беше свила в пространството между моето тяло и стената. Дватамата, потни и притиснати един до друг, разделяхме някакво меко старо одеяло.

Нейде навън настъпваше новият ден.

По някое време през този ден ние трябваше да вземем решение, да се качим в бронираната кола, да се върнем в базата и...

Какво щеше да стане?

О, глупости. Фантазията, през която минахме току-що, не беше по-добра от още едно преповтаряне на Бремето на Белия човек.

Решението бе взето. Не от нас.

Всичко, което трябваше да направим, бе да изпълним нашата част, да произнесем нашите реплики според сценария.

Прожектори. Камера. Начало.

Помръкване до черно.

Ако останех неподвижен и обърнех внимание, можех да почувствам гърба на Кристи в гърдите ми, движещ се бавно навътре-навън, когато дишаше, с кратки паузи преди обръщане на посоката. Мисля, че спеше. Опитах се усилено да си спомня как усещах Лайза, когато спеше до мен.

Избледня и изчезна, подобно на всичко друго.

Вслушах се в тихия шум от вдишване и издишване, които си представих, че са с отворена уста. Приглушено дишане, подобно на леко хъркане, което звуците на Титан, идващи през стената на жилището, скриваха. Вятър като въздишка минаваше наблизо, а далеч сред хълмовете стенеше буря. През пода до нас достигаше скърцането на ледената кора, свързано с приливите и отливите.

Кристи, изглежда, въздишаше в съня си, притиснала съвсем леко гърба си към мен, почти като в сън.

Спомних си светлините, които се смесваха със звездите, и се улових, че мечтая за един нов свят, че стоя на някакъв склон под кървавочервен залез на чуждо слънце, слънце с протуберанси и корона, ясно очертани на фона на небето, нещо от някаква запомнена астрономическа илюстрация. Нещо от някаква детска книжка.

Там, както във всички детски книжки, близо до мен стоеше жена, хванала ме за ръка.

Под нас, в подножието на склона, се виждаше края на тъмна гора. Дърветата се полюшваха като палми в тропически бриз. А зад гората, гладко до края на света, се простираше златисто море.

Ние?

Или просто някакъв сън?

Кристи внезапно се размърда, полуобръщайки се към мен, притисна главата си към рамото ми и промърмори:

— Може би в края на краищата някои неща ще... се уредят.

След всичко това.

Измина един момент, преди да осъзная какво имаше предвид.

И още един, преди да почувствам как товарът се вдига от сърцето ми. Духове се отдалечаваха бързо към своите гробове. Още едно златно утре се събуждаше от сън.

---

[1] Двигател на Стърлинг — използва въздух като работен флуид и се отличава с високоефективен термодинамичен цикъл; наречен е на Робърт Стърлинг (1790–1878), шотландския инженер, който го е изобретил. — Б.пр. ↑

[2] Най-малкият и най-отдалечен от планетата спътник на Сатурн. — Б.пр. ↑

[3] Ниска околоземна орбита. — Б.пр. ↑

[4] Малки космически кораби, пригодени да кацат на друга планета. — Б.пр. ↑

[5] Тако — мексиканска царевична питка, завита на руло и обикновено с някакъв пълнеж. — Б.пр. ↑

[6] Леснотопим (гр.) — Б.пр. ↑

[7] Clathrate (хим.) — твърда смес, в която молекулите на една субстанция са физически уловени в кристалните решетки на друга. — Б.пр. ↑

[8] Един от най-малките спътници на Сатурн. — Б.пр. ↑

[9] Какъв ужас (фр.). — Б.пр. ↑

[10] От поантилизъм — техника за рисуване, при която точки от несмесени цветове се поставят една до друга върху бяла основа, така че от разстояние се сливат в окото на наблюдателя в междинни тонове. — Б.пр. ↑

[11] Движение на орган или част от растение към даден дразнител. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.